Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...хажа эхилээд 1921 оной ...бриин 21-hээ гарана | № 302 (13618) | 1971 оной декабриин 23, четверг | Сэн 2 мүнгэн

[О]БЛАСТНОЙ ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИИН ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

...ластной партийна организа... эдэбхитэдэй суглаан үсэгэл... Ленинэй орденто Буряадай ... баледэй театр соо болоо.

...КПСС-эй ЦК-гай ноябриин ...он) Пленумэй дүнгүүд ба ...ной партийна организациин ...нонууд тухай» элидхэлые ...эй обкомой нэгэдэхи секре... нүхэр **А. У. Модогоев** хэбэ.

Элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ ...нүүд хабаадалсаба: КПСС-... шүүрэй райкомой нэгэдэхи ...тарь **А. В. Пластинин**, ...эй Улаан-Үдын горкомой ...хи секретарь **А. М. Беля-** ... Улаан-Үдын авиационно за... директор **С. И. Исаев**, ...эй Яруунын райкомой нэгэ... екретарь **К. А. Албашеев**, ...ликын статистическэ уп... ниин начальник **Д-Н. Т.** ...в, КПСС-эй Хурамхаанай ...ой нэгэдэхи секретарь **К. Д.** ...в, Хяагтын аймагай «Роди... олхозой түрүүлэгшэ **И. Р.** ...нов, ЛВРЗ-гэй главна ин... **Л. В. Потапов**, СССР-эй ...нуудай академиин Сибириин ...ниин Буряадай филиалай ...диумэй түрүүлэгшын орлог... **П. Ефимов**, Загарайн ай... Соведэй гүйсэдкомой тү... шэ **Д. С. Санжимитыпов**, ...фсоведэй түрүүлэгшэ **Л. С.** «Главвостоксибстройн» на... **А. Н. Мацуль**, КПСС-эй ...кын райкомой нэгэдэхи ...арь **В. И. Титов**, республи... Министрнүүдэй Соведэй Тү... лын орлогшо **В. И. Чер-** ... республикын хүдөө ажахын ...р **В. Б. Саганов**, Зүүн Си... түмэр замай Улаан-Үдын ...ниин начальник **А. А.** ...шани, «Забайкаллес» ком... начальник **А. И. Кораб-**...

...ванда хабаадагшад зүбшэн ... асуудалаараа тогтоол нэ... гаар баталан абаа.

...ан дээрэ абтаhан резолю... тор иигэжэ хэлэгдэнэ: ...эй ЦК-гай ноябриин (1971 ...енумэй дүнгүүд ба област... ртийна организациин зо... уд тухай» КПСС-эй обко... эдэхи секретарь нүхэр А. У. ...вой элидхэлые зүбшэн хэл... ластной партийна организа... эбхитэдэй суглаан КПСС-... гай ноябриин (1971 он) ...эй шиидхэбэринүүдые нэ... гаар hайшаажа, хэлбэришэ... элбэри болгохо ба дүүргэхэ ...шиидхэбэри баталан абана.

...ин XXIV съездын шиид... үүдые, манай ороной эко... ка хүсэ шадалые сааша... хижүүлгэдэ, арадай ажа... улам hайжаруулгада, со... хани барисаае бэхижүүлгэ... дэлхэй дээрэ эб найрам... оон байгуулгада зорюулаг... ъездын зохёоhон дотоодын ...дын политикые бэелүүлхэ ... Центральна Комитедэй, Политбюрогой ажал ябуул... тийна эдэбхитэдэй суглаан ...угаар hайшаана.

...ин XXIV съездын hүү... гэрhэн сагай туршада ... ЦК зохёоhон гадаадын ...скэ программаа дүүргэхэ ...туйлай ехэ хүдэлмэри ... Манай партиин, тэрэнэй ...на Комитедэй, КПСС-эй Политбюрогой, КПСС-эй Генеральна секретарь нү... Брежневэй эдэбхитэй, зориг түгэлдэр ажал ябуулга болбол социализмын, бүхы түрүү бодолто хүсэнүүдэй уласхоорондын байдалые бэхижүүлгэдэ туhалаа, эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай аша туhада уласхоорондын оршон байдалые хубилгаха хэрэгтэ горитойхон нүлөө үзүүлээ.

Советскэ Союзай аха дүү арадуудай бата нэгэдэлтэй бүлэ соо, партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолгын ашаар социалис Буряад ороной экономико болон соёл культура, амжалтатайгаар хүгжэжэ байна.

Түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй туршада республикын промышленна продукциин юрэнхы хэмжээн нэгэ хахад дахин ургаха, мяха абалга 37,6 процентээр, hү—24,3, ноохо—34,1, үндэгэ—37,4 процентээр ехэ болохо байна. Капитальна hомололгын юрэнхы хэмжээн үнгэрhэн табан жэлэйхиhээ 1,7 дахин нэмэхэ.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэ, республикын ажалшад шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй даалгабаринуудые дүүргэхэ талаар горитойхон амжалта туйлаа. Республикын промышленность продукци худалдаха 11 hарынгаа түсэбые 102 процент дүүргээ. 17 миллион 480 мянган түхэригэй продукци түсэбhөө үлүүлэн худалдагдаа. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ даалгабари 103 процент дүүргэгдээ.

Республикын, колхоз, совхозуудай ажалшад энэ жэлэй сагай уларилай орёо байдалые дабажа, хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг болоо. Республика доторнай ороohото ургамалнуудай дунда зэргын ургаса гектарай 11,5 центнер болоо, түсэбэй ёhоор 70 мянган тоннын орондо 84 мянган тонно ороohон гүрэнэй амбаарта хаагдаа. Энэ жэлэй 11 hарын туршада 2460 тонно мяхан, 1600 тонно hүн, 12 миллион үндэгэн нёдондо жэлэй энэ үеынхиhөө ехээр гүрэндэ худалдагдаа.

Гэр байра, культурно-ажаhуудалай барилгануудые бодхоохо талаар ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэгдээ, хүн зонии худалдаа наймаанай, культурно-ажаhуудалай талаар хангалга hайжараа.

Гэхэтэй хамта областной партийна организациин, совет органуудай, министерство болон зургаануудай, предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө арадай ажахын зарим hалбаринуудые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ гараhан хэдэ хэдэн дутуу дундануудые областной партийна эдэбхитэдэй суглаан тэмдэглээ. Хэдэ хэдэн промышленна предприятинуудта продукци гаргаха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй даалгабарие дүүргэлгэдэ гээгдэл гараhан байна. Зэдын вольфрамо-молибденэй комбинат, «Забайкаллес» комбинадай олон леспромхозууд, эдеэ хоолой промышленностиин министерствын, барилгын материалнуудай промышленностиин управлениин предприятинууд түсэбөө дүүргэхэ талаар илангаяа ехэ гээгдэлтэй ябана.

Олон предприятинуудта, барилгын организацинуудта ажалай эмхидхэлые, үйлэдбэрие, хүтэлбэриин хэрэгые hайжаруулха талаар хүдэлмэри ёhотоор ябуулагданагүй, алмалтын гурим сахихын түлөө тэмсэл hулаар ябуулагдана, хүдэлмэриин саг ехээр миин хаягдана.

Капитальна барилгада ехэ дутагдалнууд бии. 11 hарын туршада капитальна hомололгын жэлэй түсэб оройдоол 84 процент дүүргэгдэнхэй.

Табан жэлэй түсэб соо арадай хэрэглэлэй эд бараа бүри ехээр гаргалгада, хүн зоной культурно-ажаhуудалай эрилтэнүүдые бүри хүсэд дүүрэнээр хангалгада ехэ анхарал хандуулагдана. Зүгөөр арадай хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг хэдэ хэдэн промышленна предприятинуудта тиимэ эд бараа бүри ехээр гаргаха, шанарыень hайжаруулха асуудалнууд эдэбхигүйгөөр, хүсэл оролдолгогүйгөөр шиидхэгдэнэ. Худалдаа наймаанай, нийтын эдеэ хоолой, коммунальна ажахын ба ажаhуудалай талаар хангадаг олон предприятинуудай ажал хүн зоной эрилтые үшөөл хүсэдөөр ханганагүй.

Тэрэшэлэн хүдөө ажахые хүтэлбэрилгэдэ гараhан дутагдалнууд резолюци дотор бэшэгдэнхэй. Олон колхоз, совхозууд хүдөө ажахын үйлэдбэрие хүгжөөхэ талаар тогтоогдоhон хэмжээнhээ горитойхоноор гээгдэнэ гээд юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй дүнгүүд харуулна. Энэ хадаа нэн түрүүн Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Түнхэнэй, Яруунын, Хэжэнгын болон бусад зарим районуудай ажахынуудта хабаатай.

Хэдэ хэдэн колхоз, совхозуудта гол баялигынь — газар ба техникэ ашаг үрэ багатайгаар хэрэглэгдэнэ, хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса биратай ехэ болоногүй, эбэртэ бодо малай, хонидой тоо толгой удаанаар олошорно, малай ашаг шэмэ бага зандаа, мал ехээр гарзада ороно, тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулха шухала хэмжээнүүд абтанагүй. Хүшэр хүндэ ажалые оньhожоруулха ябадал ехэ гээгдэлтэй, энэнь хүдөө ажахын, илангаяа мал ажалдахи ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ hаад хэнэ.

Партийна болон советскэ органууд гүрэнэй түсэбые дүүргэхын, шэнэ техникэ болон түрүү технологи нэбтэрүүлхын, гүрэнэй журамые нарин нягтаар сахихын түлөө бүхы шатын хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгые hулаар дээшэлүүлнэ, научно-техническэ дэбжэлтын оршон байдалда үйлэдбэрие хүтэлбэрилхэ, мүн ажахын, инженерно-техническэ кадрнуудай, научна эмхи зургаануудай үүргэ ба харюусалгые дээшэлүүлхэ асуудалнуудта анхаралаа үшөөл багаар хандуулна.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1971 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессиин материалнуудые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулха, ороной, республикын арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбтэй ажалшадые үргэнөөр танилсуулха, шэнэ табан жэлэй түсэбэй удха ба асари ехэ далайсые, хүн зоной ажаhуудалай хэмжээе дээшэлүүлгэдэ, манай Эхэ ороной hүр хүсые бэхижүүлгэдэ шэнэ табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгын ехэ удха шанартай байhые ажалша хүн бүхэнэй ухаан мэдэрэлдэ хүргэхэ гээшэ областной партийна организациин хойшолуулашагүй зорилго гээд эдэбхитэдэй суглаан тоолоно. Энэ хүдэлмэридэ партийна комитедүүдэй гэшүүдые, Соведүүдэй депутадуудые партийна советскэ, ажахын, үйлэдбэриин, комсомолой хүтэлбэрилхы органуудай гэшүүдые, арадай ажахын мэргэжэлтэдые, научна болон творческо интеллигенциие, республикын ба районуудай газетэнүүдэй редакцинуудые, радио болон телевидениие хабаадуулха хэрэгтэй.

КПСС-эй обком, горком, партиин райкомууд, республикын Министрнүүдэй Совет, городой гүйсэдком, районно гүйсэдхэхэ комитедүүд табан жэлэй даалгабаринуудые, 1972 ондо республикын арадай ажахы хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбүүдые хараадаа абажа, предприяти, колхоз, совхоз бүхэнэй участогууд болон бригадануудай жэлэй түсэб зохёолгые түргэдхэхэ, үйлэдбэриин хэмжээ дээшэлүүлхэ асуудалда анхаралаа табиха зэргэтэй, тиихэдээ үйлэдбэриин ашаг олзо дээшэлүүлхэ, ажалай бүтээсэ ехэ болгохо, продукциин шанар hайжаруулха, үйлэдбэриин фонднуудай ашаяа харюулгые дээшэлүүлхэ, научна техническэ хүдэлмэри түргэдхэхэ тушаа тодорхой хэмжээ ябуулгануудые түсэбүүдые зохёохо үедэ хараада абтаха зэргэтэй.

Табан жэлэй түсэбүүдые зохёохо, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар бригадануудай, мүн зарим хүнүүдэй түсэбүүдые зохёохо, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зохёохы түсэбүүдые табиха хэрэгтэ предприятинуудай коллективүүдэй, зарим ажалшадай эдэбхи үүсхэл үргэнөөр дэмжэхыень министерствэнүүдтэ, зургаануудта, партийна, профсоюзна организацинуудта дурадхаха.

Барилгын организацинуудай хүсэ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, барилгын үйлэдбэриин бааза байгуулха ябадалые түргэдхэхэ, барилга дээрэхи ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ гээшэ партийна организацинуудай шухала зорилго мүн гэжэ тоолохо. Улаан-Үдын гэр байра барилгын комбинадые хубилган үргэдхэлгые түргэдхэжэ, жэл соо 150 мянган дүрбэлжэн метр гэр байра бодхоохо хүсэтэй болгохо, «Бурятцелинстрой» трестын үйлэдбэриин гол баазануудые барилгые, улаан хирпиисэ гаргадаг Грязнухын заводой барилгые, барилгын материалнуудые бүтээдэг, мүн барилгын индустриин промышленна бусадшье хэдэ хэдэн промышленна предприятинуудые барилгые түргэдхэхэ.

Техническэ хүгжэлтэ түргэдхэhэнэй, ажалай эмхидэл hайжаруулhанай, проект зохёолгые нарижуулhанай, барилгын машина, механизмуудые ашаг олзотойгоор хэрэглэхэ ябадал hайжаруулhанай, хүдэлмэриин саг гээлгэ хорооhоной ашаар ажалай бүтээсэ жэл бүри 7-8 процентээр дээшэлүүлхэ арга хангаха.

Нютагай мэдэлтэй предприятинуудта, мүн союзна республиканска мэдэлтэй предприятинуудта арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилхэ талаар хараалагдаhан даалгабаринуудые заатагүй дүүргүүлхэ тушаа министерствэнүүд болон зургаануудай, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ шухала гэжэ КПСС-эй обкомдо, горкомдо, райкомуудта, республикын Министрнүүдэй Соведтэ, городой ажалшадай депутадуудай гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ дурадхагдаа.

Хүдөө ажахые эрхилдэг партийна, советскэ эмхинүүд, ажахын органууд газараа, техникээ ашагтай hайнаар хэрэглэхэ, адуу малдаа тэжээл ехээр бэлдэхэ, хүдөө ажахын үйлэдбэрие томодхон мэргэжүүлхэ, малай ехэ ехэ барилгануудые бодхоожо, хүдөө ажахын продуктнуудые промышленна үндэhэ hуури дээрэ үйлэдбэрилхэ ябадал хүгжөөхэ асуудалнуудта анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

Түсэбүүдээ дүүргэхын түлөө тэмсэхэ гээшэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилго мүн гэжэ тоолохо гээд областной партийна организациин эдэбхитэдэй суглаанай шиидхэбэри дотор заагдана.

Газар тарялан түргөөр хүгжөөhэнэй үндэhөөр нийтын адууhа мал улам олошоруулха ябадал хангаха, мяха, hү, ноохо, үндэгэ абалгые ехэ болгохо, малай, шубуудай үүлтэр hайжаруулха асуудалда гол анхаралаа хандуулха, hайн үүлтэрэй малнуудые бии болгохо хүдэлмэри саашадань hайжаруулха.

КПСС-эй обком, республикын Министрнүүдэй Совет, научно-шэнжэлгын эмхи зургаануудые хүтэлбэрилгэдэ hаналаа ехээр табиха зэргэтэй, республикын арадай ажахые хүгжөөхэ мүнөө үеын шухала асуудалнуудта хабаатай хэдэ хэдэн шэнжэлгэнүүдые зэргэ хэхыень, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай, республикын туршалгын станциин анхарал шэглүүлэн ударидаха, научно-шэнжэлгэнүүдэй, дүй дүршэлэй аша туhа ехэ болгохо зорилгоор научна болон шэнжэлгын зургаануудай харюусалга дээшэлүүлхэ шухала.

Парти, правительствын директивэнүүдые министерствэнүүд болон зургаануудай, колхозууд болон совхозуудай ямараар дүүргэжэ байhыень КПСС-эй обком, горком болон райкомууд саг үргэлжэ шалгаха зэргэтэй, арадай ажахын түсэбүүдые дүүргэхэ талаар гүрэнэй журам саг үргэлжэ бэхижүүлхэ, кадрнуудые эмхи гуримтай, аша үрэтэйгөөр хүдэлхөөр хүмүүжүүлхэ шухала. Хүтэлбэрилгын хүдэлмэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдэй дунда экономическа hуралсал эмхидхэжэ, экономическа теоритой, мүнөө үеын үйлэдбэрие хүтэлбэрилхэ арга методтэй тэдэниие танилсуулхыень партийна, советскэ органуудта дурадхаха.

Табан жэлэй түсэбүүдые, социалис уялгануудые дүүргэлгын ябаса харуулха талаар хэблэлэй, радио, телевидениин, үзэл сурталай бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэри hайжаруулха асуудалда КПСС-эй обком, горком, райкомууд анхаралаа улам ехэдхэхэ зэргэтэй. Тиихэдээ эб найрамдал тушаа асуудалаар партиин XXIV съездын хараалhан программые дүүргэхэ талаар КПСС-эй бодото ажал ябуулгые тайлбарилан ойлгуулха асуудалда гол анхаралаа хандуулха, нийтын хүгжэлтын элдэб hалбаринуудаар совет арадай туйлаhан уласхоорондын удха шанар болон социальна шэнжэ шанарые гүнзэгыгөөр тайлбарилха, буржуазна үзэл сурталтай эрид шууд тэмсэхэ, марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын үзэл сурталаар совет хүнүүдые хүмүүжүүлхэ.

Шэнэ табан жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын тула Буряадай коммунистнууд болон бүхы ажалшадай хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр ажаллажа, Совет Социалис Республикануудай Союзай бии болоhоной алдарта 50 жэлэй ойе хүндэтэйгөөр угтахын түлөө тэдгэрhэн бүгэдэ арадай мүрысөөндэ эдэбхитэйгөөр хабаадалсаха байха гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедые областной партийна эдэбхитэдэй суглаан найдуулна.

Мүрысөөн [ү]ргэлжэлhөөр

...алгын туршалга-үйлэдбэриин 3-дахи отделениин хүдэлмэри... ...hэдэхи түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ амжалтатай... хүдэлжэ гараба. Байгша ондо механизаторнууднай үндэр баян ...ургуулжа шадаа. Таряашаднай дунда зэргээр гектар бүри... 15 центнер ороohо суглуулжа абаа.

...эр малда бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэгдэнхэй. Ажал... ...й хамтынгаа адууhа мал гээлтэ хоролтодо оруулангүй то... ...рганаар ондо оруулха зорилго урдаа табинхай, эршэмтэй... ажаллана. Отделениимнай hаалишад 11 hарын туршада ...1 центнер hү hаажа абаа гээшэ. Жэлэй туршада hү haaxa ...даабаряа амжалтатайгаар дүүргэhэн юм. hаалишад Даши... ...ирова, Нагмит Ванчикова, Бимба Гомбоев болон бусад энэ ...ада үнеэн бүриhөө 3 мянган килограммhаа дээшэ hү hаажа, ... соогоо шалгарба.

...элэй туршада үнеэн бүриhөө 1000 килограммhаа доошо бэ... hаaxa тухай «Забайкалец» совхозой hаалишадые дэмжэhэнээ ...шнай мэдүүлнэ. Абаhан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэ... ...улада hаалишад оролдосо ехэтэйгээр хүдэлжэ байнхай.

Б. ЦЫДЫПОВ.

Капитолина Зиновьевна Нетёсова Улаан-Үдын аймагай «8-ое Марта» колхоздо ороohо тээрмэдэгшээр үнихэнэй хүдэлнэ. Тэрэ ажал хүдэлмэридөө дүршэжэ, ажахынгаа түрүүшүүлэй тоодо оронхой юм. Тээрмэшэн Нетёсова хамтынгаа адууhа малда үдэр бүри 4 тонно шахуу ороohо татажа гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. З. Нетёсова ажал дээрээ.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ШЭНЭ ТАСС hОНИН

АРМИДА, АВИАЦИДА, ФЛОДТО ТУhАЛХА hАЙН ДУРАНАЙ БҮЛГЭМЭЙ БҮХЭСОЮЗНА ДОЛООДОХИ СЪЕЗДДЭ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет СССР-эй Армида, Авиацида ба Флодто туhалха hайн дуранай Улаан тугта бүлгэмэй бүхэсоюзна долоодохи съездын делегадуудые, бүлгэмэй бүхы гэшүүдые үнэн зүрхэнhөө, халуунаар амаршална.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон совет арадай юhэдэхи табан жэлэйнгээ даабаринуудые дүүргэхын тула экономическа, соёлой байгуулалтын бүхы участогуудта оролдосотой нэтэрүүгээр, зориг түгэлдэрөөр ажаллажа байhан оршон байдалда танай съезд үнгэржэ байна. Съездын hайшааhан эб найрамдалта гадаадын-политическэ программые партимнай сэхэ шууд, эдэбхитэйгээр бэелүүлжэ байнхай. Гэхэтэй хамта амгалан байдалай ба социализмын дайсадай хорото аашанууд тушаа хододоо hэримжэтэй байдаг, Совет гүрэнэй өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадал бэхижүүлхын тула гаргадаг оролдолгоёо минута зуурашье hуларуулдаггүй. Армида, Авиацида, Флодто туhалха бүхэсоюзна hайндуранай бүлгэм энэ орёо нарин, хүндэтэй зорилго шиидхэхэ хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулна.

ДОСААФ-ай эмхинүүд партийна органуудай хүтэлбэреэр, Ленинскэ комсомолтой, профсоюзна, спортын ба бусад нийтын эмхинүүдтэй нягта харилсаа холбоотойгоор саашадаашье ажалшадай, hурагша залуушуулай коллективүүдтэ ябуулдаг оборонно-нийтын хүдэлмэреэ бүри эршэ зоригтойгоор нарижуулан hайжаруулха, спортын сэрэгэй-техническэ ябуулгануудаа улам үргэдхэхэ, армида, арадай ажахыда шухала мэргэжэлтэдые бэлдэлгын шанар дээшэлүүлхэ, Совет хүнүүдые тон hэримжэтэй байхаар, социалис Эсэгэ ороноо хамгаалгада хододоо бэлэн байхаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаха гээд батаар этигэдэг байhанаа Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет элирхэйлнэ.

Залуушуулые сэрэгэй албанда бэлдэхэ ябадал Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй найдамтай туhалагша, резервэ бологшо ДОСААФ-ай онсо анхарал оролдолгын хэрэг байха ёhотой.

Манай хүсэн түгэлдэр социалис Эхэ орон мандаха болтогой!

Коммунизм байгуулагша—агууехэ совет арад мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет.

ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДЭЙ ТУhАЛАГША БА РЕЗЕРВЭ

ДОСААФ-ай бүхэсоюзна VII съезд

Армида, Авиацида, Флодто туhалха hайн дуранай бүхэсоюзна улаан тугта бүлгэмэй VII съезд декабриин 21-дэ Кремлиин Ехэ ордон соо нээгдээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро съездын хүндэтэ президиумдэ ехэ баяртайгаар hунгагдаба.

КПСС-эй Центральна Комитедэй амаршалгые делегадууд болон айлшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Оборонно бүлгэмэй ЦК-гай түрүүлэгшэ, армиин генерал **А. Л. Гетман** ДОСААФ-ай Центральна Комитедэй хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл хээ.

(ТАСС).

Кубын Республикын Президент Освальдо Дортикос Торрадо айлшалжа ерэбэ

Кубын Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой, Секретариадай гэшүүн, Кубын Республикын Президент Освальдо Дортикос Торрадо КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй, Советскэ правительствын уряалаар декабриин 21-дэ Москвада хани ёhоор айлшалжа ерэбэ. (ТАСС).

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ФИНАНСЫН ОРГАНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ЭКОНОМИСТ ГЭhЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ мүнгэ зөөри таарамжатайгаар элсүүлгэдэ габьяатай байhанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Габьяата экономист гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ иимэ зондо олгохо:

Попов Максим Иннокентьевичтэ — Буряадай АССР-эй финансын министерствын главна бухгалтер.

Сультимова Валентина Тарбаевнада — Загарайн аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй финансын таhагай экономист.

Черных Евдоким Лаврентьевичтэ—Улаан-Үдын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй финансын таhагай ахалагша инспектор.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй Байшан.
1971 оной декабриин 21.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР А. Н. ДУШКИНДА БУРЯАДАЙ АССР-эй ИСКУССТВЫН ГАБЬЯАТА АЖАЛ ЯБУУЛАГША ГЭhЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Улаан-Үдэ городто Владимир Ильич Лениндэ хүшөө табиhанайнь түлөө архитектор нүхэр **Душкин** Алексей Николаевичта Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй Байшан.
1971 оной декабриин 21.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР М. Г. ПОПКОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын хүдөө ажахын эмхи зургаануудта үни удаан саг соо эдэбхитэйгээр ажаллаhанайнь түлөө түрэhөөр 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан тусхайта пенсионер нүхэр **Попков** Мифодий Григорьевичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй Байшан.
1971 оной декабриин 21.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Н. В. ЦЕШКОВСКИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Үни удаан саг соо Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводто аша туhа ехэтэйгээр хүдэлhэнэйнь түлөө түрэhөөр 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводой главна инженерэй орлогшо нүхэр **Цешковский** Николай Витальевичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй Байшан.
1971 оной декабриин 21.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ЭЭЛЖЭЭТЭ СЕМИНАР

Колхоз болон совхозуудай, предприяти болон эмхи зургаануудай партийна организацинуудай секретарьнарай, арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэнэрэй ээлжээтэ семинар КПСС-эй Хяагтын райком үнгэргэбэ.

Энэ семинар хоёр таһаржа: Хяагтын зонодо — Хяагта хотодо, Хүдэриин зонодо—Хүдэриин совхоздо болоо юм.

Аймагай промышленна предприятинуудай, колхоз, совхозуудай ажалай арба нэгэн һарын дүнгүүд ба саашанхи зорилгонууд тухай партиин райкомой нэгэдэхи секретарь Е. Ф. Елизов хөөрэжэ үгөө.

КПСС-эй обкомой секретарь А. А. Бадиев өөрынгөө элидхэл соо социалис мүрысөө эмхидхэлгые һайжаруулха талаар партийна организацинуудай үмэнэ табигдаһан зорилгонууд дээрэ дэлгэрэнгыгээр тогтоо.

Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин, коммунистнуудай политическэ һуралсалай асуудалнуудта КПСС-эй райкомой таһагуудые даагшад Г. Г. Цыбиков, С. Б. Вадмаев гэгшэдэй элидхэлнүүд зорюулагдаһан байна.

Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедэй инспектор П. А. Григорьев арадай хиналтын бүлэгүүдэй хүдэлмэри тушаа тогтобо.

ПАРТОРГНУУДАЙ ҺУРАЛСАЛ

ХОРИ. КПСС-эй райкомой дэргэдэ парткомуудай, партийна эхин организацинуудай секретарьнарай, мүн арадай хиналтын гол бүлэгүүдэй түрүүлэгшэнэрэй нэгэ үдэрэй семинар боложо үнгэрбэ.

Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй дүнгүүд тухай, ерэхэ жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонууд тухай аймагай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. И. Трофимов семинарта хабаадагшадта хөөрэжэ үгэбэ. КПСС-эй райкомой секретарь Д. Д. Дагбаев партийна организацинуудай ажалшадай дунда ябуулдаг үзэл сурталай хүдэлмэриин мүнөө үедэхи байдал тухай элидхэл хэбэ. Тиихэдэ социалис мүрысөө эмхидхэхэ, лекционно пропаганда һайжаруулха асуудалнуудта анхаралаа горитой хандуулаа.

Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри тухай хөөрэлдөөн мүн болоһон байна. Партийна суглаа үнгэргэхэ, партиин зэргые бэхижүүлхэ, хэрэг хүтэлбэри һайжаруулха асуудалнууд харагдаа. Тус асуудалаар партиин райкомой эмхидхэлэй таһагай инструктор Г. П. Дагбаев үгэ хэлээ.

Семинарай эсэстэ һуралсалда хабаадагшад уласхоорондын байдал тухай лекци ехэтэ һонирхон шагнаба. Тэрэ лекциие КПСС-эй обкомой лектор А. С. Серебряков уншаһан байха юм.

Ц-Е. ЖАМЬЯНОВ,
КПСС-эй райкомой инструктор.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

НЮТАГТАА ХҮНДЭТЭЙ

Жараяа шахажа ябаһан бэрхэ малшан коммунист Цырен-Доржо Дашиевич Гармаев нютагайнгаа хүн зоной дунда хүндэтэй юм. Һүүлэй хорёод жэлэй турша соо залуу малнуудай гүүртэдэ ажаллаха зуураа, олон зуун толгой эбэртэ бодо мал харууһалжа байба. Эрхим малшан үнгэрэгшэ жэл 173 эмэ туталнуудые харууһалха үедөө амидын шэгнүүрые сүүдхэ бүриин 920 граммаар нэмээһэн байна. Үнгэрэгшэ хабар 128 бүрүү даажа абаад, тэдээнээ һайнаар харууһалаа.

Захааминай аймагай «Красный Октябрь» колхозой парткомой секретарь Дамдин Цыренович Аюшеев үнинэй колхозник нүхэр Гармаевай ажал хэрэгтэ үсөөхэн үгөөр иимэ сэгнэлтэ үгэһэн байна: «Эгээл шадал муутай туталнуудые даажа абаад, тобир тарганууд болгон тушаадаг юм».

Өөрынгөө түрэл нютаг Үлэгшэндэ түрэһэн сагһаа хойшо Цырен-Доржо Дашиевич ниитынгээ ажахые хүл дээрэнь гаргаха талаар нилээд ехэ оролдолго гаргаһан хүн. Нүхэр Гармаевай ажабайдалайнь намтар залуушуулда һургаал боломоор.

Арбан зургаатайһаа мал ажал дээрэ хүдэлжэ эхилһэн Цырен-Доржо Дашиевич хатуу шэрүүн сагай ерэхэдэ байлдаанай газарнуудта баатарлигаар тулалдаа. Эгээн түрүүн Халхын голой байлдаануудта Японой самурайнартай тулалдаад, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилхэдэ баруун фронт ошожо эрэлхэгээр дайлалдаа. Ленинград шадарай байлдаанда хүндөөр шархатаһанайнгаа һүүлээр ондоо частьнуудта алба хээ.

Дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр 1946 ондо нютагаа бусажа ерэһэнээ, ямар ажал хэжэ эхилһэнээ Цырен-Доржо Дашиевич мүнөөшье мартадаггүй.

Түрэл колхозойнь ажахы дайнай үе соо нилээд муудаһан, хүнүүд дутамаг болоһон байба. Бэе муутайшаг болоһо ерэһэн дээрэһээ амарха эрхэтэй байбашье, удаан альгаа тэбэрижэ һуунгүй, колхозой правлени орожо, зохихо ажалда табихыень гуйһан юм. Тиихэдэ колхозойнь түрүүлэгшын тушаалда Жамсо Раднаев хүдэлжэ байгаа.

Колхозой түрүүлэгшэ правлениингээ гэшүүдтэй хөөрэлдэһэнэйнгөө удаа нагэтэ өөртөө дуудаад ингэжэ хэлээ һэн:

— Зай, шимнай колхозой түрүүлэгшын орлогшын тушаал даажа абаха болоош.

— Намһаа ямар орлогшо гараха юм, мүртэйгөөр гараашье табижа шадахагүй ха юмбиб, — гэжэ Цырен-Доржо Дашиевич таһа арсаба.

— Шадахал байхаш, ондоо хүн үгы байна, — гэжэ түрүүлэгшэ шиидхэхы үгэеэ хэлээ һэн.

Хэды арсабашье нүхэр Гармаев түрүүлэгшын орлогшын тушаал даажа абаха баатай болоһон юм. Тэрэ тушаалдаа жэл шахуу хүдэлөөд байхадань Үлэгшэнэй сомоной Советэй түрүүлэгшын тушаалда һунгаһан байгаа. Энэ тушаалда хүдэлхэдөө колхозойнгоо таряан ажал, мал ажал хүгжөөлгэдэ нютагайнгаа зониие элсүүлхэ талаар ехэ ажал хээ. Цырен-Доржо Дашиевич хүнүүдтэй үгэеэ ойлголсожо ядадаггүй, олон үгэгүй, номгон даруу хүн. Нүхэр Гармаев мүнөөшье Сомоной Советэй депутат байһаар.

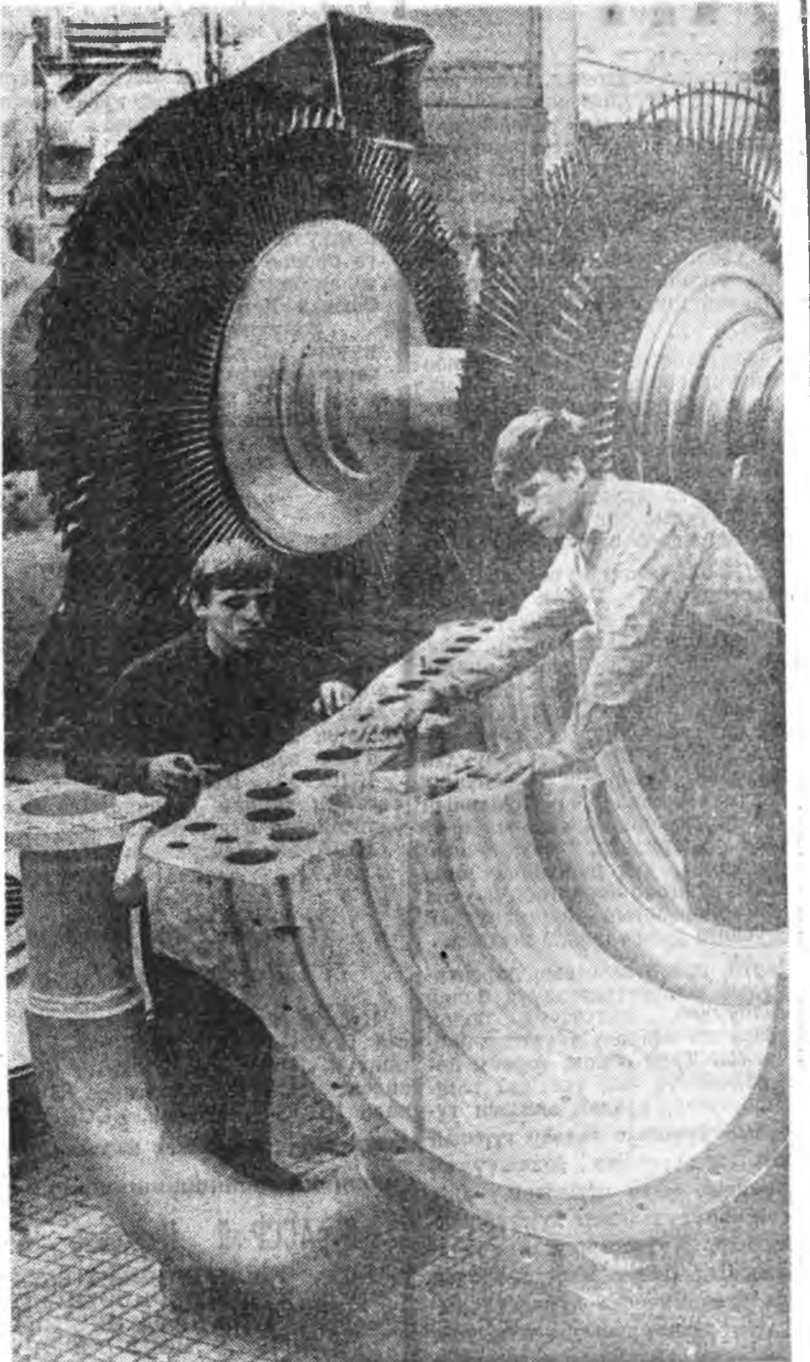
Наһан соогоо дайшалхы, мүн ажалай ехэ зам дабажа гараһан энэ коммунистын үбсүүн дээрэ «Ажалай габьяагай түлөө» медаль, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан медаль, мүнөө дайшалхы орден, медальнууд яларна.

Ажал хүдэлмэриһөө сухариингүй, нютагайнгаа зоной дунда хүндэтэй болоһон энэ коммунистын үхибүүдыншье эсэгынгээ замаар ябажа эхилээ. Баяр гэжэ хүбүүниинь сэрэгэй албанһаа ерээд, эсэгэтэйгээ хамта малаа ажаллана. Армида ошохынгоо урда тээ 10 класс дүүргэһэн юм. Дулма басаганиинь Үлэгшэнэй дунда һургуули дүүргэһэнэйнгөө һүүлээр хаанашье ошонгүй, эсэгэтэйгээ туталшан бэлтэжо үлөө.

Цырен-Доржо Дашиевич табан жэлэй туршада урдандаал адли эршэ зоригтойгоор ажаллаха хүсэлтэй.

Д. УРБАЗАЕВ.

Захаамин.

СВЕРДЛОВСК. Ворошиловай нэрэмжэтэ Ураалай турбомоторно заводой коллектив 250 мянган киловатт-час зайн галай элшэ хүсэ үгэхэ шадалтай ууралаар хүдэлхэ турбина бүтээжэ байна. Эгээл түрүүшын агрегат Москва хотодо тодхогдохо юм. Энэ агрегат 250—300 мянган хүн зонтой районие зайн галай элшэ хүсөөр, халуун уһаар хангаха юм. Иимэ хүсэтэй хоёрдохи турбинын детальнууд бүтээгдэжэ байна. Шэнэ турбина мүн лэ Москвагай ТЭЦ-тэ тодхогдохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: слесарь Г. Сутанов, Н. Зенов гэгшэд ууралаар хүдэлхэ турбина хабсаргажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНУУДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

САГЫЕ АХИХАЛ ХЭРЭГТЭ[Й]

Үнгэрһэн табан жэлэй турша соо хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ Буряадай һургуулида бүхыдөө 4773 бригадир, отделениие эрхилэгшэд, колхоз, совхозуудай гүүртэ, фермэнүүдые даагшанар болон бусад элдэб мэргэжэлэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд һуралсажа гараһан байна. Эдэнэр гол түлэб 2—3 һарын туршада түрүү дүй дүршэл, онол аргануудые шудалжа, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлээ гээшэ. Тиимэһээ бидэнэр һурагшадайнгаа бүхы программые түргэн саг соо шудалжа, гүнзэгыгөөр ойлгожо абахынь тула хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгын технологи, эмхидхэл, химизаци, мелиораци болон экономико гэхэ мэтые түрүү дүй дүршэлэй ба эрдэм наукын шэнэ онол аргануудһаа үндэһэлэн тайлбарилхые оролдодог болонхойбди.

Тиин эдэ бүхы заажа, ойлгуулжа үгэһэн юумэмнай хүдөө ажахын үйлэдбэридэ али зэргын туһа хүргэнэ хаб? Манай һургуулида һуралсажа гарагшад эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлһэнэй ашаар үйлэдбэри дээрэ хэр амжалта туйланаб?—гэһэн асуудалнууд һүүлэй үедэ табигдадаг болонхой. Энэньшье гайхалгүй. Юуб гэхэдэ, хэһэн ажалаа дахинаа эрьежэ шүүмжэлэн харахадаа, һуралсалайнгаа программа улам һайжаруулжа, дутагдалнуудаа дары усадхаха байна гээшэбди.

Тиимэһээ таряашад, малшад, хонишоднай ажалдаа эрхим амжалта туйлахын тула нэн түрүүлэн шэнэ онол аргануудые, түрүү дүй дүршэл дэлгэрэнгыгээр шудалжа, хүдэлмэридөө үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, ажалаа зохидоор эмхидхэхэ болоно.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада республикымнай ажалшад Эхэ ороноо хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха түсэбөө саг болзоортонь дүүргэһэн байна. Гэхэтэй хамта энэ хугасаа соо ороохо таряанай, үбһэ ногооной болон бусад ургамалнуудай ургаса нилээд дээшэлһэн, адууһа малыншье горитойхоноор олошоржо, ашаг шэмэншье нэмэһэн, ажахынуудай экономикошье бэхижээ.

Энэ болзорой туршада мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ үрдиһэн хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд һургуулида шудалһан түрүү дүй дүршэл, онол аргаяа ажалдаа үргэнөөр хэрэглэжэ, амжалтаяа улам арьбадхаһан байна. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ Буряадай һургуулида һуралсажа гарагшадай хэһэн ажал шэнжэлэн харахада түрүү онол аргануудые, дүй дүршэл шудалһаниинь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ горитойхон нүлөө үзүүлдэг байһыень элишэлээ. Жэшээлбэл, Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой Н. М. Горбунов мэргэжэл дээшэлүүлхэ тусхай курсада һуралсаһанайнгаа һүүлээр комплексно 3-дахи бригадын бригадираар томилогдоһон бэлэй. Шэнэ тушаалда хүдэлмэрилжэ эхилһэн нүхэр Горбунов бригадынгаа ажалые шэнээр эмхидхэжэ, таряаландаа севооборот зүбөөр хэрэглэһэн ба тарилгаяа имагтал эрхим сортын үрэһөөр хэжэ, минеральна үтэгжүүлгэ тусхай агротехническэ картографиин ёһоор оруулһан байна. Энээнэйнгээ ашаар тэрэ жэл бүхэндэ ороохо таряанайнгаа ургаса горитойхоноор дээшэлүүлжэ, социалис мүрысөөндэ ходоодоол түрүүлжэ гарадаг болоһон юм. Нёдондо дурсагдагша бригадын таряашад түсэбэй ёһоор гектарай дунда зэргээр 15 центнер шэниисэ ургуулха аад, 17,3 центнер ороохо хуряажа абаа. Тиихэдэ сабшалангайнгаа үрэжэлые һайжаруулжа, үбһэ ногооной ургаса гектарай 5 центнерээр нэмээһэн байна. Энээхэн жэшээ юу тайлбарилнаб гэхэдэ, пэхэдэхеэр, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлэгшэд шудалһан түрүү онол аргануудаа ажалдаа айлтагүйгөөр нэбтэрүүлжэ шадана.

Мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэнэйнгээ ашаар ажалдаа эрхим амжалта туйлажа алдаршаһан хүдэлмэрилэгшэд республикымнай колхоз, совхозуудта яһала олошоронхой. Жэшээлбэл, Түнхэнэй аймагай Ажалай Улаан Тугай ордента «Сибиряк» колхозой отделениие эрхилэгшэ Ф. Г. Томилов, Кабанскын аймагай Байгалай совхозой һаалиин гүүртые даагша М. П. Никонова, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир Е. П. Бутаков, «Птицепром» трестын Сотниковой шубуунай фабрикын тахяашад А. Е. Афанасьева, Л. И. Осипова, Е. Г. Макеева болон бусад жэл бүри жэшээтэ ажалаараа холуур суурхадаг болонхой.

Һүүлэй жэлнүүдтэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ Буряадай һургуулида нилээд олон шубуушад, зүгышэд, техник-үрэжүүлэгшэд, нооһо илгагшад һуралсажа гараһан байна. Ингэжэ хүдөөгэй хүдэлмэрилэгшэдые али нэгэ мэргэжэлдэ һурган бэлдэхэдэ хэхэ ажалаа өөрынгөө табан хурган мэтэ һайнаар мэдэхэ байхаһаа гадна, бүтээһэн хүдэлмэреэ экономическа талаарнь шэнжэлэн хараха дүүрэн аргатай байна гээшэ. Жэшээлбэл, «Птицепром» трестын шубуушад мэргэжэл шадабари дээшэлүүлгын һургуулида һуралсахадаа гол түлэб промышленна аргаар продукци үйлэдбэрилхэ технологи шудалһан байна. Тиимэһээ эндэхи шубуушад шубуунай мяханай, үндэгэнэй өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулжа, энэ гол һалбарияа ашаг ехэтэй болгохын тула ажалаа шэнээр эмхидхэжэ, түрүү дүй дүршэлэй онол аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ захалһан байгаа. Ингэжэ промышленна аргаар продукци үйлэдбэрилдэг болоходоо Сотниковой шубуунай фабрикын шубуушад нёдондо тахяа бүриһөө 224 үндэгэ суглуулжа, 1000 үндэгэнэй өөрынь үнэ сэнгые 52 түхэриг 79 мүнгэндэ хүргэһэн гэхэ гү, али бүхыдөө 1.222 мянган түхэригэй олзо доход оруулаа.

Мүнөө үедэ үнеэдэй ашаг шэмые эрид дээшэлүүлжэ, һү ехээр һааха ба мяханда тушаагдаха малай шэгнүүрые бүри ехээр нэмээхэ гол шухала зорилго малшадай урда табигдаад байнхай. Тэрэшэлэн малай үүлтэрыень һайжаруулха, тооень улам олошоруулха гээшэ тон харюусалгатай хэрэг болонхой. Эдэ бүхы гол зорилго бэелүүлгэдэ техник-үрэжүүлэгшэдэй үүргэ али зэргын ехэ байһаниинь элитэ. Үнеэдые һубайрүүлангүй жэл бүхэндэ түлабабал, һү, мяханшье ехээр абтадаг байна гээшэ. Тиимэһээ техник-үрэжүүлэгшэдэй мэргэжэл, шадабариие дээшэлүүлхэ, тиимэ мэргэжэлтэдые бүри олошоруулха хэрэгтэ горитойхон анхарал хандуулагдадаг болоо.

Хэнэйшье мэдэһээр жэл бүхэндэ хонин һүрэгнэй улам олошоржо, горитойхон нооһон тушаагдадаг болоо. Теэд хониной гол продукци—торголиг нооһо тон зүбөөр илгаха, сэгнэхэ гээшэ мүн лэ харюусалгатай, хэрэг. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада гүрэндэ тушаагдаһан нооһоной шанар урданайхиһаа хэды дээшэлбэшье, ажахынуудай нооһо илгагшад мэргэжэл шадабаряар бага байһандаа тушаагдаха нооһонойнгоо шанарые зүбөөр элирүүлжэ үшөөл шаданагүй. Тиимэһээ тушаагдаһан нооһоной шанарые сэгнэхэ талаар фабрика ажахы хоёрой хоорондо үшөөл ехээр алгасалдаан гарадаг зандаа. Тушаагдаха нооһоной шанар буруугаар сэгнэхэ гээш[…] шадаа хонидой үүлтэр һай[…] гын болон абтаһан продук[…] шанарые эрид дээшэлүүлхэ[…] тэ горитойхон түбэг татана. […] һээ шанарай сэгнэлтын ал[…] усадхахын тула нооһо илга[…] гэжэлтэдые олошоруулха, б[…] дабариинь бүри дээшэлүүл[…] рэгтэ ажахынуудай мэрг[…] хүтэлбэрилэгшэд нилээд ан[…] хандуулха болоно.

Хоёрдохёор, нооһо илгагша[…] гэжэл шадабаряа дээшэлүү[…] хонидой үүлтэр һайжаруулха[…] мэриие научна гуримаар ябу[…] ехэхэн туһа хүргэхэ болоно.

Наймадахи табан жэлэй ту[…] республикын Хүдөө ажахын[…] стерствэтэй хамта манай һу[…] хони, үхэрэй үүлтэр һайжа[…] бонитировко хэхэ нилээд оло[…] гэжэлтэдые бэлдээ. Тэдэнэр […] совхозуудай зоотехнигүүдтэй […] ажахынуудай мал үүлтэрээрнь […] жа, тусхай һүрэг бии болг[…] рэгтэнь горитой туһа […] Энээнэйнь ашаар һүүлэй жэл[…] колхоз, совхозуудта үнеэн […] 3000 килограмм һү һааһан […] шад, үхэр бүхэнэй шэгнүүрые […] хын 800 граммаар нэмээһэ[…] шад нилээд олошороо. Тииг[…] ажалай ашаг үрэ хараа ба[…] мэжэ байна гэжэ тэмдэглэлт[…]

Шэнэ табан жэлэй тур[…] ряадаймнай колхоз, совхозу[…] һо таряа абалгаяа—40 пр[…] хартаабха—70 процентээр, […] — 90 процентээр нэмээхээр […] на. Тиихэдэ мяха абалга 52[…] тонноһоо 75 мянган тонно[…] һон 4870 мянган тонноһоо 6[…] ган тоннодо, үндэгэн 58 […] һоо 77 миллиондо хүргэгдэх[…] сэблэгдэнэ. Энэ зорилгоео […] зортонь бэелүүлхын тула […] хүсэдөөр оньһожоруулха, хү[…] хыда хими үргэнөөр нэбт[…] болоно. Зүгөөр эдэ бүхы […] танууд имагтал хүдөөгэй хү[…] рилэгшэдэй мэргэжэл шад[…] дээшэлүүлһэнэйнь ашаар бэе[…] дэхэ байна. Тиимэһээ […] нуудай хүтэлбэрилэгшэд м[…] таряашадайнгаа мэргэжэл ша[…] дээшэлүүлгэдэ горитойхон […] хандуулжа, али болохоор […] жа байха болоно.

Н. ДОМЫШ[…]
Буряадай хүдөө ажа[…] хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэ[…] дээшэлүүлхэ һургуу[…] директорэй орло[…]

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГТА

МАГТААЛДА ХҮРТӨӨ

Саяанай совхозой Нуган гэжэ һүүриндэ 300 толгой үхэрэй байра баригдаба. Кирилл Ошоровой хүтэлбэрилдэг барилгашадай бригада тэрэ байрые нэгэ һарын турша соо барижа дууһаа.

Богони болзор соо һайн шанартайгаар баригдаһан малай байрын түлөө совхозой хүтэлбэрилэгшэд барилгашадта ехэ баяр хүргөө.

В. ШАГАНОВ.

ҺАРЫН ДҮНГӨӨР

Аймагай һү һаалиин фермэнүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй 1971 оной ноябрь һарын дүн гаргагдаба. Тэрэнэй ёһоор КПСС-эй райкомой бюро болон аймсоведэй гүйсэдком һаамхай үнеэн бүриһөө 126 литр һү һааһан «Маяк» колхозой Гужирай МТФ-гэй коллективые илаһанда тооложо, дамжуулгын Улаан туг барюулха гэжэ тогтообо.

Һаамхай үнеэн бүхэнһөө тус тустаа 91 болон 89 килограмм һү һааһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Хойто-Хараһанай болон Доодо-Тоёогой МТФ-нүүдэй һаалишадые ноябрь һара соо һайнаар ажаллаа гэжэ КПСС-эй Түнхэнэй райком болон аймгүйсэдком тэмдэглэһэн байна.

В. БИЛЬТАГУРОВ.

Россиин эгэшэ дүү республиканууд

ССР СОЮЗАЙ БАЙГУУЛАГДАҺААР 50 ЖЭЛ

Аксакалай бүлын жаргал

АРГУН. (Чечено-Ингушай АССР). Совхозой түмэршэ дархан, пенсионер Косум Герихановой, тэрэнэй хүгшэн Нэби гэгшэдэй байдалда билтарма баяр болобо: ехэ хүбүүн Сераждиниинь хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат болоо. Гансашье энэ хүбүүнэйнгээ түлөө бэшэ, бүхы арбан гурбан үхибүүдэйнгээ түлөө баяртайнууд. Эдэнэйнь дунда авиациин инженер, инженер-барилгашан, техник-модо болбосоруулагша, милициин лейтенант, багшанар, медигүүдшье бии. Юрэдөө хүн бүхэн дуратай ажалаа хэдэг.

Косум өөрөөшье һая пенсидэ гараһан аад, ажаллаһаар зандаа. Балта, хяһаяа орхёошье һаа, ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадана. «Үбгэмни мэдэлһээ гарашоо, гэртээшье байханьүсөөн» гэжэ хүгшэниинь хүхинэ. Үбгэниинь нэгэ һаа, түрэлхидэй комитедтэ туһалхаяа һургуули тээшэ ярадаг, үгышье һаа, гүйсэдкомой хүдөө ажахын комиссиин заседанида, нүхэдэй сүүдтэ гү, али харгын заһабарилгада ябашаха.

Косумай оролсохогүй хэрэг үсөөн. Тэрэниие хүн зон хүндэлдэг, ухаансар заабариень шагнадаг. Аргун хотын Советэй депутадаар һунгагдаһаниинь гайхалгүй. Косум Герихановай хараһаар байтар аулынь хубилжа, түрүүшээр хүдэлмэришэдэй посёлок болоод, мүнөө хүгжэнги промышленностьтай город болоо.

Хооһон тала байһан газарта олон дабхар гэрнүүд бодоно, шэнэ квартал, үйлсэнүүд бии болоно, хүн зон олошорно. Гүйсэдкомдошье, илангаяа секретарьтань хүнэй ерэхэ олошороо. Нэгэндэ—документнүүд, нүгөөдэдэ—справка хэрэгтэй гү, али юрэ зүбшэл һурахаяа ерэнэ. Эдэ бүгэдые дүршэл ехэтэ Косумшье хэжэ шададаг, тиимэһээ сүлөөгүй үдэрнүүдтэнь гүйсэдкомой секретарьта туһалдаг. Теэд онсо дуратайгаар хэдэг юумэнь гэхэдэ, залуу зоной айл бүлэ болоһые тэмдэглэжэ, һайн һайхан һуухыень юрөөдэг байна. Харин шэнэ айл бологшод аксакалай ехэ, эбтэй, ажалша бүлэһөө жэшээ абадаг.

Г. НАСОНОВ.
(ТАСС-ай корр.).

Туристнууд хадын хабшалда «байрлана»

НАЛЬЧИК. Кабардино-Балкарай үндэр хадануудтай эгээн гоё һайхан газарта туристнуудай байха олон дабхар отельнүүд, альпиин шэнэ лагерьнууд, зониие зөөхэ дүүжэн харгынуудай түмэр мачтанууд удахагүй татагдаха. Чегедэй хабшалда спортивно-аяншалгын ехэ комплексын барилгые хаагуур хэхэб гэһэн проект табигдажа дүүрэе. Мүн эндэ толгойн эрьемэ эрид хадын ташалангуудта уласхоорондын эрхим стандартнуудта таараха, хада уулада санаар ябаха трассанууд гаргагдаха юм.

Республика дотор Эльбрус шадарай амаралтын, спортын бүхэсоюзна бааза улам үргэдхэгдэжэ байна. Эндэ мүнөө «Чегет» гэжэ турбазын найман дабхар гэр баригдажа дүүрэхэнь. Эльбрус өөдэ абаашадаг хоёрдохи канат харгы мүн лэ баригдана. Энээнһээ гадна, Кабардино-Балкарай эгээн бэрхэтэй хабшалнууд, альпиин агы хүндынүүд эзэмшэгдэжэ байнхай.

Кавказай энэ багахан республика амаралтын «эдэбхитэй», түгэс индустритай болоо. Үнгэрэгшэ табан жэлэй һүүлшын жэлдэ тус республика 1200 мянган айлшадые угтаа гэхэ гү, али эндэхи хүн бүхэндэ хоёр турист хүртөө. Энэнь зургаан жэлэй урдахиһаа хоёр дахин шахуу олон болоно.

Э. МАЛЬВАХОВ,
(ТАСС-ай корр.).

Украинын ССР-тэ баригдажа байһан Балакалейскэ цементнэ заводой дэргэдэ […] метр утатай клинкер галдаха эрьелдэдэг пеэшэн тодхогдобо. СССР дотор эгээл том[…] пеэшэн 1972 ондо ашаглалгада үгтэхэ юм. Энэ пеэшэн жэлдээ 1 миллион 200 мянган [то]нно цемент үйлэдбэрилэн гаргаха арга боломжотой. Балакалейскэ цементнэ заводой ко[лле]тив жэлдээ 3 миллион 800 мянган тонно цемент үйлэдбэрилэн гаргадаг болохо юм.

Эндэ шэнэ оньһон түхеэрэлгэнүүд олоор тодхогдоно. Тиимэһээ хүдэлмэришэд[…] олошорногүй. Бага гаргашатайгаар ехэ цемент гаргагдана. Энэ оньһон түхеэрэлгэ[…] хүдэлмэри электронно тоололгын машинанууд хинан шалгана,

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: клинкер галдаха табадахи пеэшэн тодхогдожо байна.

А, СОЛЕШГЭЙ […]
(АП[Н])

НЭРЭЭРНЬ НЭРЛҮҮЛҺЭНДЭЭ УРМАТАЙБДИ

Манай Буряад орондо большевик хэблэлэй буряад хэлэн дээрэ болоhоор, мүн «Буряад үнэн» газетын түрүүшын номерой гараhан эхилhээр 50 жэлэй ойн баярта нэрые республикымнай ажалшад ... оной декабриин 21-дэ тэмдэглэбэ.

«Буряад үнэн» газетын ойн баяр удэр хадаа манай колхозой ... үүдэй ёhотой hайндэрынь болоно. Юуб гэхэдэ, колхознай ... эhэн буряад хэлэн дээрэ гарадаг газетынгаа нэрые дүрбэн жэлэй туршада зүүжэ ябаhан юм. ...мэhээ колхозоймнай түүхэ «Буряад үнэн» газетын түүхэтэй ... та холбоотой байхаhаа гадна, ...акциин хүдэлмэрилэгшэдэй ...өө саг үргэлжэ шефскэ туhа ...жа абажа байдаг байгаа. Энэ ...аламжань колхозой экономи..., соёл гэгээрэлэй хүгжэлтэдэ ...ашэгүй ехэ үүргэ дүүргэhэн

1951 оной апрелиин 5-да Хар...атын Ворошиловай нэрэмжэтэ Хүшуун-Үзүүрэй «Улаан-Туяа» ...хозууд хамтаржа, «Үнэн» гэ... нэрэтэй томодхогдоhон ажахы ...дхэгдээ юм. Түрүүлэгшээр ...ба-Дугар Биндарович Бинда... hунгагдаhан бэлэй. Мүнөө нү... Биндаров тусхайта пенсионер, ...н-Үдэ хотодо ажаhууна.

...орин жэлэй саада тээ хоёр ...хан колхозууд хамтархадаа ... зөөритэй, хэды шэнээн олзо ...д оруулдаг байhанаа мүнөө ... болооб, колхознигуудайнь ...hуудал хэр зэргэ hайжарааб, ...-гэгээрэлынь хэр зэргэ хүгжэ... байгааб гэжэ шэнжэлэн хара..., тон ехэ хубилалтын болоhонинь эли бодо тобойн үзэгдэнэ.

Хоёр колхозууд хамтархадаа хүдэлмэриин наhанай 200 хүнтэй байhан. Бүхыдөө хоёр тосхонуудта 127 үрхэтэ айл ажаhуудаг байгаа. 1951 оной жэлэй тоосооной дэбтэр иража уншахада, хамтараад байhан хоёр колхозой түрүүшын жэлдэ оруулhан олзо доходынь 14952 түхэригтэ хүрэhэн байна. Колхоз энэ мүнгэнhөө 2240 түхэригыень хубаагдадаггүй жасада оруулhан, соёл-гэгээрэл хүгжөөлгэдэ 446 түхэриг гаргашалhан, колхознигуудай ажалта үдэртэ 97 түхэриг хубааhан байна. Энэмнай ехэ гү, али бага гү гэжэ хараад үзэбэл, тэрэ сагтаа горитой олзо байhан зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, колхоз тэрэ жэл 1370 гектар таряалангай гектар бүриhөө 3 центнер 46 килограмм ороохо хуряажа, бүхыдөө 4610. центнер таряа амбаартаа оруулhан юм. Тэрэнэйнгээ 411 центнерынь гүрэндэ, 890 центнерынь МТС-тэ тушаагаа. Ерэхэ жэлэй ургасада 733 центнер үрэhэн, малай тэжээлдэ 413 центнер, колхознигуудай ажалта үдэртэ хубаахаар 946 центнер ороохон үлөөгдэhэн байна.

Мал ажал тушаа дурдабал, бүришье бирагүйхэн hэн. 708 үхэр малтай, тэрэ тоодо 170 үнеэтэй, 3 сартай, 35 гахайтай, 1144 хонитой, тэдэнэйнь 164-ниинь нарин, бэшэниинь шэрүүн ноохотой, 222 адуутай, 733 тахяатай байгаа hэмди.

Томодхогдоhон колхоз түрүүшынгээ жэлдэ 330 центнер мяха, 371 центнер hү, 11,4 центнер ноохо, 9808 үндэгэ тушааhан юм. Тиихэдэ үнеэн бүриhөө 480 килограмм hүн, хонин бүхэнhөө 995 грамм ноохон, тахяа бүриhөө 19 үндэгэн абтаhан бэлэй. Малай тоо толгой олошоруулха, үүлтэрыень hайжаруулха талаар хүдэлмэриин үшөөл үргэнөөр ябуулагдаагүй дээрэhээ тэрэ жэл бүхы 170 үнеэдhээ 65 тугал, 759 эхэ хонидhоо 227 хурбга, 16 эхэ гахайhаа 73 поршоонхо, 71 гүүнhээ 18 унаган түлжүүлэгдэhэн юм.

Үйлэдбэриин болон культурна ажаhуудалай барилга хэхэ мүнгэ зөөриин бага hэн тула тиимэшье ехэ барилга бодхоогдодоггүй байhан ааб даа. Колхоздо соёлой гуламта гэхэдэ, хорёод хүнэй hууритай нэгэ клуб, эхин шатын hургуули, радиоузел байhан.

Тэрэ гэhээр тэбхэр хорин жэлэй үнгэрөөд байхада, колхознай табан тосхониие нэгэдүүлhэн, олон hалбаритай томохон ажахы болонхой. Хэрбээ нёдондо 1700 гара мянган түхэригэй олзо оруулhан байбал, мүнөө жэлдэ сэбэр олзонь 2 миллион 800 мянган түхэригтэ хүрэхөөр хүлеэгдэнэ. Артелиимнай эзэлжэ байhан газар дээрэ хүдөөгэй хоёр сомоной Совет, нөөсэлгын кассатай хэлхеэ холбооной хоёр таhаг, худалдаа наймаанай, медицинын, соёл-гэгээрэлэй олохон эмхи зургаанууд ажалладаг. Тэдэнэр бултадаа уураар дулаасуулагдадаг байратай, мүнөө үеын элдэб орёо hарин түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай. Колхознигууднай городойхидhоо дутуугүйгөөр ажаhуудаг болонхой. Айл бүхэндэ шахуу сэнхир экран ялардаг, хоёрдохи айл бүхэн мотоцикл, холодильник, хубсаhа угаадаг машинатай. Олохон айлнууд хүнгэн автомашинатай болонхой. Нөөсэлгын кассануудта колхознигуудай 300 мянга гаран түхэриг хадагалагдажа байдаг. Колхознигууднай hарадаа дунда зэргээр 130 түхэриг, хонишод 150 түхэриг салин хүлhэ абадаг. Жэл бүри 60-70 хүн түлөөhэгүйгөөр оронойнгоо элдэб курортнуудта ошожо амарна. Тиихэдэ үндэр наhатай болоhон 400-гаад колхознигуудта пенси түлэгдэнэ. Пенсионер бүхэн дунда зэргээр hарадаа 30 түхэриг, эгээн ехэнь 45 түхэриг абана. Колхознай үндэр наhатайшуулдаа жэлдээ 80 мянган түхэригэй пенси түлэдэг юм.

Мүнөө колхознай 1959 онhоо хойшо агууехэ багша В. И. Ленинэйнгээ нэрые зүүжэ ябана. Гүрэндэ мал болон таряан ажалай эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха үнгэрhэн табан жэлэй түсэбүүд болзорhоо урид дүүргэгдээ hэн. Тиигэжэ саашадаа юhэдэхи табан жэлдэ бүри ашаг үрэтэйгөөр ажаллаха, ниитынгээ баялиг үргэдхэхэ найдамтай бата бэхи экономическа бааза байгуулаа.

Колхозой экономикын жэл бүри ургахада, культурно-ажаhуудалай болон үйлэдбэриин барилгануудые олоор бодхоохо арга боломжо олгогдоо. Колхоздомнай 40 хүнhөө бүридэhэн саг үргэлжын барилгашадай бригада арба гаран жэлэй туршада хүдэлжэ байдаг. Һүүлэй арбан жэлэй туршада колхоздо хоёр дунда, найман жэлэй, эхин шатын hургуулиин гурбан байшан, медицинскэ табан пункт, бригада бүхэндэ 150-200 хүнэй багтаамжатай клуб, нютагай интеллигенцинүүдэй hууха хоёр квартиратай олон гэр, Номог-Толгой, Жаргалантын полевой станuудта досоо газаагүй шабардагдаhан, радио, телевизортэй механизаторнуудай хамтын байранууд, колхозой түб — Хушуун-Үзүүртэ АТС, радиоузел, саад-яслиин болон бусад барилганууд ашаглалгада үгтөө, Культурна ажаhуудалай эдэ барилгануудта колхоз бүхыдөө нэгэ миллион 864 түхэриг гаргашалаа. Гадна үйлэдбэриин олохон барилганууд бодхоогдожо, ашаглалгада үгтөө.

Ургажа ябаа залуу үетэн — манай халаан болохо hурагшадта колхозой правлени, партийна организаци саг үргэлжэ анхаржа байдаг. Энэ хабар 320 hууритай, хоёр дабхар шулуун байшан барижа, Хушуун-Үзүүрэй дунда hургуулиин hурагшадта бэлэглээбди. Һуралсалай шэнэ жэлhээ hурагшаднай шэнэ байшандаа орожо, кабинетнэ системээр, нэгэ халаанда hурана. Тэндэнь актова, спортивна залнууд, буфет, столово, наада табиха сценэ, элдэб янзын кружогуудай таhалганууд бии. Кабинедүүд шэнэ түхэлэй прибор, түхеэрэлгэ, харуулан ойлгууламжын хэрэгсэлнүүдээр хүсэд хангагданхай.

Үнгэрhэн табан жэлэй туршада Хушуун-Үзүүрэй дунда hургуулиин 122 залуушуул дунда эрдэмтэй боложо гараа. Тэдэнэй 39-ниинь түрэл колхоздоо үлэжэ ажаллана. Тиихэдэ 62-нь дээдэ hургуулинуудта орожо, hуралсалаа үргэлжэлүүлнэ. Тэдэнэй олонхидынь хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болоод, түрэл колхоздоо бусажа ерэхэ юм.

Холын малшадай үхибүүд hайн түхеэрэлгэтэй, столовотой интернадта байдаг. Тэдэнэй олонхидынь гүрэнэй дүүрэн тэдхэмжэ дээрэ hурадаг.

Юhэдэхи табан жэлэй туршада колхоздомнай үйлэдбэриин болон культурна ажаhуудалай бүри ехэ барилганууд бодхоогдохоор хараалагданхай. Колхозой түб — Хушуун-Үзүүр тосхониие городой түхэлтэй болгохо генеральна түсэб баталагданхай. Эндэ тус тустаа 24 квартиратай гурбан дабхар гэрнүүд, колхозой правлени, АТС, hургуули, тамаралгын бассейнтэй спортивна корпус. 150 хүүгэдэй байха комбинат, худалдаа наймаанай түб гэхэ мэтэ барилганууд баригдаха, Тосхоной дунда hургуули табан гектар талмай эзэлхэ юм. Хэрбээ мүнөө Хушуун-Үзүүртэ 190 үрхэтэ айл hуудаг hаа, табан жэлэй үнгэрөөд байхада, 400-гаад айлнууд болохо зэргэтэй. Эдэ барилгануудта миллион үлүүтэй түхэриг гаргашалагдаха юм.

КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон колхозоймнай гэшүүд шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ажалай горитойхон амжалта туйлаа. Гүрэндэ мал ба таряан ажалай эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха жэлэй даабари үлүүлэн дүүргэгдээ. Жэлэй түсэбhөө гадуур 500 центнер ороохон худалдагдаа. Түсэб-захилhаа гадуур тушааhан ороохонойнгоо түлөө колхоз 100 мянган түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаа.

Эдэ бүхы амжалтануудынай миин өөрөө ерэhэн байхагүй. Хамтын хэрэгэй түлөө колхозник бүхэнэй дааhан ажалдаа бүтээсэтэйгээр, үнэн зүрхэнhөө хандадаг байhанhаа эхитэй. Хамтын ажалда хам оролсожо, абаhан уялгаяа жэл бүри үлүүлэн дүүргэдэг ажалай түрүүшүүлэй тоо ажахыдамнай олошоржол байдаг. Нэрлэбэл, хонишод А. Ф. Сластин, Б. Б. Манибадаров, Д. Сангаев, Ч-Ц. Гомбоев, механизаторнууд Ц-Ж. Дашиев, Б-М. Жигмитдоржиев, Д. Ж. Эрдынеев, Ч. Бадмаев, hаалишад А. С. Кошелева, М. Г. Ковалева, Е. Г. Иванова болон бусад болоно. Тэдэнэр жэлэй эхинhээ хойшо үнеэн бүриhөө 2300-3200 килограмм hү hаагаа.

Колхозоймнай экономикын, соёл-гэгээрэлэй хүгжэлтэдэ «Буряад үнэн» газетын үзүүлhэн үүргэнь тон ехэ. Газетын хуудаhануудта хүдөө ажахын үйлэдбэриин, соёл болбосоролой түрүү дүй дүршэл харуулhан тусхай хуудаhанууд, мэргэжэлтэдэй зүбшэл — заабаринууд, гүрэн түрын шухала удха шанартай тогтоол, мэдээсэлнүүд, орон соомнай, дэлхэй дээрэ үдэр бүри боложо байгаа hүүлэй hонинууд, арадай аман зохёолой бараг дашагүй баялигууд болон ургажа ябаа залуу үетэндэ зорюулагдаhан тусхай хуудаhанууд толилогдожо, оло мянган уншагшадые hонирхуулна, хүмүүжүүлнэ, ажал хүдэлмэридөө шэнэ амжалта туйлаха хэрэгтэнь туhална. Манай колхозой гэшүүд «Үнэн» газетээ үдэр бүри хүлеэжэ байдаг болонхой. Би өөрөө дүшөөд жэлэй туршада үндэhэн буряад хэлэн дээрээ гарадаг «Үнэнөө» үдэр бүри уншажа ябадагби.

Ц. СЕМЕНОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой түрүүлэгшэ.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ?

МАЛШАДТА АНХАРАЛАА ХАНДУУЛХА

Жабараар тооhорhон үбэл ера..., малшадта одоошье харюусал...тай саг тулаба бшуу. Эндэ хэр ...ие тэжээл бэлдэhэнhээнь, хото ...раяа дулаалhанhаань олон ...умэ дулдыдаха болоно. Нэгэ хэ... баримтанууд дээрэ тогтожо, ...нэй хэгдэhыень, ямар дутуу ...дануудтай байhыень элишэлэн ...эхэ дуран хүргэнэ. Манай ...рамхаанай аймаг хүрэжэ ерэ...э, хонишодой суглаан болохо ...жэ байба. Аймагай соёлой бай...ан соо олон зон сугларанхай, ...юутэй хүлгөөтэй. СССР-эй ...рховно Соведэй ээлжээтэ сесси... бусаhан СССР-эй Верховно ...ведэй депутат Ц. Бадмаевас ...онхидынь тойронхой, үзэжэ ...ража ерэhэн юумэн тушаагаа ...ерхыень гуйна. Эндэ баян ... дүршэлтэй, эрхим бэрхэ хо...шод сугларaa. Элидхэл хэлэн ...ртиин райкомой нэгэдэхи сек...тарь К. Д. Дагбаев хонишодой ...лаhан туйлалтанууд дээрэ тог...д, үшөөл үзэгдэhөөр байhан ...тагдалнууд тушаа хэлэhэн бай...

Удаан үгэ хэлэhэн хонишод ... дүршэлөө хубаалдаhан, ямар ...рхэшээлнүүдтэй ушардаг тухай... хөөрэжэ үгөө.

...Доро нэгэ хэды хүнэй хэлэhэн ...э дурсая.

Б. Панкушкин (Ленинэй нэ...жэтэ колхозой ахалагша хо...шон): Хамаг хүсэ шадалаа гар...а, үндэр амжалта туйлахын ...hоо ходо оролдожо байна. Тиихэдэ бидэндэ ...шье hонирхолтой концерт ...руулдаггүй. Элидхэл, хөө...деэшье мүртэй хэгдэдэг... байна. Автолавка ябаа ...одог. Теэд hэнэгтэй абаха ...мэ асарнагүй. Жэл бүхэндэ мо...кл абаха ябуулга хэдэгби. ... хүрэтэрөө бүтэжэ үгэ...й... Хонишодто анхаралаа ... хандуулха хэрэгтэй гэжэ ...гадана.

Г. Шобхоев (Аргатын совхозой ...шодой бригадын бригадир): ... жэлэй байгаалиин уларилай ... байhаниинь мэдээжэ. Мал... хүсэд хүрэмэ үбhэ тэжээл ...л хүсэд бэлдэжэ шада...най ойлгосотой. Хонидтоо ...улхэ концентрат Баргажанай ...hаа асарха баатай болонобди. ...хэдээ ходо машина үгыдэдэг ...абди. Холын отарын малшад ... хирэ болоод лэ хилэмээр ...алдана. Автолавкада үхибүү... хубсаhан ехэ хомор байдаг. ...нгүүд үсөөн ябадаг. Энэ шал...hаа боложо, үбшэлhэн хо...од совхозой центр врачта ... үзүүлхэеэ ошодог байха юм.

Д. Гомбоев (Гааргын совхозой ...лагша зоотехник): Суудa га...н хонишод манайда олон ... Тэдэнэй тоодо СССР-эй Вер...вно Соведэй депутат Н. Бад...ева, үнинэй хонишон Ц. Ин...в, Ц. Батува, С. Самбуева бо... бусад нүхэд оролсоно. Хэдэн ...рдхал эндэ оруулха hанаатайб. ...Тодолон хэлэхэдэ иимэ бар хү... хэгдэдэг бүхы хүдэлмэриие ...жоруулбал, таарамжатай ... Энэ талаар мүртэй юумэн ...эгүй байhаар. Гадна мал...най барандаа дулаан байрада ...агүй. Радио гэр бүхэндэ үгы. ...нхи отаранuудтамнай мүнөө ...отор зайн гал оруулагданагүй. ...тиимэhээ хурьга абалгын ...ха соо бэрхэшээлтэй бо...одог.

Хойто үдэрынь Аргатын совхозой зарим отара, hү hаалиин гүүртэнүүд дээгүүр ябажа, малшадай ажаhуудалай эрилтын хэр зэргэ хангагдадаг байhан тухай мэдэжэ абаа hэмди. Үглөөгүүр үшөө эртэ байхада, Лапиин нугын отара хүрэжэ ерээ hэмди. Хонишод хонидоо илгажа, эдеэллэжэ сүлөөгүй байба. Эндэ хамта 600 эхэ хонин бии юм. Ахалагша хонишон Цугаровай hамган Цыпилма Дугароватай, мүн энэ жэл арбан класс дүүргээд, хүдэлхэеэ ерэhэн залуу хонишон Цырма Сахмановатай хөөрэлдэхэдэ, манай асуудалда иимэ харюу үгөө hэн.

— Газета, журналаар, номуудаар таhалдадаггүйбди. Кино хараха болоходоо центр ошохош.

Дугаровтанай отараhаа холо бэшэ зайда hү hаалиин фермэ оршодог. Үглөөнэйнгөө hаали дүүргээд, hаалишад үнеэдээ эдеэлүүлжэ сүлөөгүй байба. Һү hаалиин фермэ дээрэ улаан булан бии юм гэжэ дуулаhан тула ошожо хараха хүсэл түрэгдөө hэн. Теэд үүдэндэнь томо хара суурга үлгөөтэй, досоонь хооhон байба.

Һаалишадай оруулха гомдол олон. байба. Автолавка ябадаг юм ха. Теэд тон хэрэгтэй юумэнэй саг соогоо асарагдадагүйнь халагламаар. Илангаяа үхибүүдэй хубсаhан гэжэ оройдоо үгы даа. Малгай, ботинканууд, таарамжатай зохид үмдэхэ пальто гэхэ мэтэ худалдаанда гаранагүй. Хубэнтэй матрац, подушка, булгайр бээлэй үни заяанайшье асарагдаагүй. Энээн тухай хэды hайн мэдэжэ байбашье, Аргатын совхозрабкоопой хүтэлбэрилэгшэд, совхозой дирекци болон партком мүртэй hаналаа хандуулнагүй.

— Бытовкэ хаа-яа ябадаг. Бага сага хэрэгтэй юумээ захюулжа оюулдагби. Харин парикмахер гү, али час заhаха мастернууд нэгэтэшье харагдаагүй, — гэжэ үнинэй hаалишан Самажаб Раднаева мэдүүлнэ.

Иликчинэй hү hаалиин фермэ дээрэшье үлүү hайн юумэн баhал үзэгдэбэгүй. Һү hаалиин фермые даагша Сергей Дугарович Очиржапов манай асуудалда иигэжэ харюусаа hэн:

— Үбэлжөөндөө бууhан сагhаа хойшо нэгэ дахиншье банида оронгүй байнабди. Нэгэдэхи отделениин хоёрдохи бригадын бригадир нүхэр Ширабон бани бариха хүн үгы гэhэн шалтагтай, мүнөөшье хүрэтэр туhаламжа үзүүлнэгүй.

Энэ жэлдэ арбан класс дүүргээд, комсомолой путёвкоор эндэ хүдэлхэеэ ерэhэн — Сыдыма Аюшеева, Надя Будаева, Дашима Аханаева, Дуся Бадмаева гэгшэдэй кино харадаггүй, элидхэл хөөрэлдөө шагнадаггүй байhан, газетэ журнал хахад hара боложо абадаг тухайгаа гомдол оруулхань оройдоошье буруу бэшэ.

Үшөөшье олон дутуу дундануд тушаа тогтон хэлэхэдэ болохо hэн. Эдэ дурсагдагша баримтанууд аймаг доторой зарим ажахынуудта малшадай ажаhуудалда хэр зэргээр хандадагыень тодолжо үгэнэ.

Ц. ХАМАЕВ,
манай тусхай корр.

Ажалшадай бэшэгүүдhээ

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

«Первомайский» совхозой нэгэдэхи отделениин түб Хоорхэ нютагта 1970—71 онуудай туршада шэнэ байшангууд олоор бодобо. Жэшээлэн дурдабал, нёдондо хоёр гэр баригдажа, мүнөө тэндэнь совхозой хүдэлмэришэд түбхинэнхэй. Мүнөө тосхон соо хоёрдохи магазин нээхэ зорилготойгоор 42 дүрбэлжэн метр талмайтай байшан баригдаад, досоодо талань шэмэглэгдэн түхеэрэгдэжэ байна. Үнгэрэгшэ намарай үедэ хошоод квартиратай хоёр гэр бодхоогдоод, мүнөө дотор талынь хүдэлмэри хэгдэнэ. Тэдэнэй нэгэ хахадтань отделениин конторо, нүгөөдэ хахадтань медицинын пункт байрлаха юм. Тосхон шадархи Хужарта нуурай эрьедэ холбоо гэр табижа, тэндэ амаралтын байшан нээгдэхээр хараалагдана.

Гадна совхозой ажалшад, жэшээнь, Декабрь Бальжинимаев, Далай Дабаев, Цыренжап Дармажапов, Лобсан Шаракшинов гэгшэд туд бүреэ шэнэ гэрнүүдые барижа байнхай. Үшөө Биликто Гомбоев, Дандар-Жамсо Найданов, Ширап Цыбикжитов гэгшэд өөhэдынгөө гэрнүүдые томодхон hэльбэбэ.

Үнгэрhэн жэлдэ нютагтамнай соёлой байшан шэнээр баригдаа hэн. Мүнөө тэрэнэй дэргэдэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда унаhан нютагай хүбүүдтэ зорюулагдаhан дурасхаалай хүшөө бодхоогдобо. Иигэжэ энэ хүшөөгэй энгэр дээгүүр бэшэгдэhэн обог, нэрэнүүд олон зоной анхаралаар мүнхэдөө хүреэлэгдэбэ гээшэл!

15 жэлэй саада тээ Хөөрхэ тосхон тулюурхан үзэмжэтэй байhан юм. Һүниин харанхыда ябаhан хүн тэрэ үедэ Хөөрхые сэхэ оложо ерэхэгүй, харин нохойн абяагаар бараглажа ерэдэг байhан. Харин мүнөө хаана холоhоо радиогой абяан дуулдажа, хааhааашье харахаар электрын галнууд яларан харагдажа байдаг лэ. Энэ хадаа hайн hайханаймнай түхэл шэнжэнүүд агуу Ленинэй национальна политикын илан мандажа, алтан залаагаа арад олондоо түхөөжэ байhанайнь толотомо гэршэнь мүн болоно.

Д. ДОРЖОГУТАБАЙ.
Хэжэнгын аймаг.

Кишиневой «Букурия» гэжэ кондитерскэ фабрикын коллектив шэнэ маркын конфетэнүүдые гаргажа эхилбэ. «Минунэция» («Чудо»), «Виоря» («Фиалка»), «Фрэгуца» («Земляничка»), «Флоаря вией» («Цвет виноградника») болон бусад түхэлэй шэнэ конфетэнүүд ойрын үдэрнүүдтэ магазинуудта худалдагдахань. Гоёор шэмэглэгдэhэн мэшээгхэнүүд соо шэнэ жэлэй бэлэгүүдые эндэ хэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: конфетнэ цехэй түрүү хүдэлмэришэн Т. Вырлан фабрикынгаа шэнэ продукци хаража байна.

СҮҮМХЭЭР ДҮҮРЭН БАЯР

Ахын аймагай түб hуурин Орлик тосхоной үйлсэнүүдээр томохон хара сүүмхэ үргэлhэн буряад эхэнэрэй шамдууханаар алхалжа ябахые заатагүй харахат. Тэрэниие хараhан лэ хүн «Дари Базаровнамнай сүүмхээрээ дүүрэн баяр абаад ябанал» гэлсэдэг болонхой. Үнэхөөрөөшье тиимэ гээшэ ха. Ушарынь юуб гэхэдэ, Дари Базаровна Балданова эндэ почтальоноор хүдэлдэг юм.

Нүхэр Балданова энэ ажалда олон жэлэй турша соо ажаллажа, hайн дүршэл, шадабаритай болонхой. Арад зоной захиhан газетэ, журналнуудые, мүн тэдэндэ ерэhэн бэшэг ба бусад корреспонденцинүүдые түргөөр эзэндэнь барюулхые хододоо хүсэжэ ябадаг юм. Сагай уларилай hайн байжа, Улаан-Үдэhөө самолёдой ерээл hаа, Орлик тосхондо ажаhуугшад «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдые хэблэлhээ гараhан үдэртэнь абажа уншадаг байна.

Даабарита ажалдаа hайн амжалта туйлажа, Дари Базаровна коллектив соогоо, мүн тосхоной арад зоной дунда хүндэтэй болоhон юм. Тэрэнэй фото-зураг Хүндэлэлэй самбарта гаргагданхай.

— Дари Базаровна Балданова манай түрүү хүдэлмэришэнэй нэгэн юм. Ажалдаа оролдосотой hайнаар хандадаг. Конверт ба бусад юумэнүүдые худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэлэг байна, — гээд Ахын аймагай «Союзпечать» агентствын инспектор В. Н. Самбялов хөөрэнэ.

Д. ДУГАРОВ,

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Б. Балданова газетээ тараажа ябана.
Авторай фото.

«Малшанай галхан» яларба

Юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын оной түсэбүүдые болзорhоо урид дүүргэхын түлөө тэмсэл Зэдын аймагай колхоз болон совхозуудай hаалишад, хонишод, механизаторнууд болон бусадшье хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд саг дарыдаа гаргагдажа, ажалдаа эрхим амжалта туйлагшад материальна ба моральна урмашуулгада хүртэнэ. Оёорой совхозой hаалишад ажалай юhэн hарын дүнгүүдээр нэгэдэхи hуури эзэлээ. М. В. Колодиной хүтэлбэрилдэг hү hаалиин фермэ коммунис ажалай бригада гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртөө.

...Колодиной ударидадаг фермын hаалишад ба мал харууhалагшад фермынгээ улаан булан соо бултадаа сугларба. Оёорой совхозой парткомой секретарь А. С. Аржанович, совхозой отделениие эрхилэгшэ Д. В. Федоров, ВЛКСМ-эй райкомой инструктор Р. Мин гэгшэд түрүү фермэдэ шагнал барюулха үедэ байлсаба. КПСС-эй райкомой агитаци ба пропагандын таhагые даагша В. Е. Гармаев КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугые, мүн телевизор шан барюулба. Һүүлээрнь hаалишадта концерт харуулагдаа, дуушад ба хатаршадай дунда конкурс соносхогдоо. Һаалишан Галина Федорова хатаршадай дундаhаа шалгаржа, шанда хүртөө. Энэнээ «Малшанай галхан» гээд нэрлэhэн, мүн саашадаашье энэ хэмжээ ябуулгаяа үргэлжэлүүлхэ зорилготойбди.

Г. ВАСИЛЬЕВ,
Зэдын аймаг.

„ЗЭДЭЛЭГ ЛЭ ЗАЛУУ НАҺАНАЙ ДУУНУУД!“

Энэ үдэшэ эндэ залуушуул олоороо сугларaa. Юун болооб гэхэдэ, Буряадаймнай ниислэл хото Улаан-Үдэдэ ажаhуудаг, зохёохы ажалтай залуушуул ород драмын театрай ордон соо заншалта уулзалга-үдэшые үнгэргэхэеэ сугларба ха юм...

Залуу наhан! Энэл халуун, энэл эршэтэй хаhадаа хүн бүхэн өөрынгөө наhанай хэрэг гү, али зохёохы ажалай ехэ юумые бүтээжэ, хэжэ үрдидэг ха юм. Хаанашье, Эхэ оронoймнай алишье хизаар, булан, нютагта залуушуулгүйгөөр бүтээhэн, тэдэнэй оролдолго, хабаадалсалгагүйгөөр ябаhан ажал хүдэлмэри гэжэ байгаагүй, байхашьегүй.

Улаан-Үдэ хотодомнай залуушуул олон. Дээдэ дүрбэн hургуули, хэдэн олон училищи, техникумүүд. Зохёохы ажалтай залуушуулшье яhала бии.

ВЛКСМ-эй обком, Культурын министерство, Бүхэсоюзна театрай бүлгэмэй Буряадай отделениин үүсхэлээр 1970 ондо иимэ үдэшэ (вечер) Улаан-Үдэ хотодомной үнгэргэгдэhэн юм. Тэрэнhээ хойшо иимэ уулзалга-үдэшэ заншалта белоо.

ВЛКСМ-эй обкомой секретарь **Владимир Раднаев** ендэртэ гарана. Улаан-Үдэ хотын зохёохы ажалтай залуушуул тухай тэдэнэрэй хэрэгүүд, амжалтанууд тухай элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ.

Мүнөө үеын байдал, залуу наhан, зохёохы ажал! Эдэ гурбан бэе бэеhээ таhаршагүй нягта холбоотой бшуу. Түрэл ниислэл хотымнай зохёохы ажалтай залуушуул ехэ юумэ хээ, бүтээгээ. Тэдэнэр үе сагтаяа хүл нэгэн алхалжа, совет арадай ажахын хүгжэлтэдэ, соёл культурын hалбарха хэрэгтэ өөhэдынгөө нангин хубитые оруулаа. Амжалтануудые бии. Залуу уран зохёолшод Доржи Эрдынеев, Ким Балков, Владимир Митыпов, поэдүүд Лопсон Тапхаев, Мэлс Самбуев, Андрей Румянцев, Виктор Гуменюк, Владимир Липатов болон бусад, уран зураашад Геннадий Васильев, Антонида Бритова, Александр Даржаев, Батор Зодбоев, Булад Энхеев, композиторнууд Сергей Манжигеев, Анатолий Андреев, Базар Цырендашиев, Гур Дашапылов, артистнууд Дугаржап Дашиев, Ирина Дружинина, Людмила Дугарова, Виктор Батуев, Майдари Жапхандаев, Чингис Гуруев, Леонард Шоболов болон бусад амжалтануудые энэ жэлдэ туйлаа гэхэдэ, алдуу болохогүй ёhотой.

Мүнөө үе сагые, мүнөө үеын хүниие уран гоёор харуулха гээшэмнай бэлэн бэшэ даа. Образ, уран аргануудые бэдэрхэ, оролдохо, эндэ тон шухала. Эндэ үгэ, хэлэгшэд энээн тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэнэ.

СССР-эй арадай артист **Лхасаран Линховоиной** үгэ абахада, зал соо альга ташалган шааяшана. Манай бэлигтэй дуушан, бардам дорюун баас хоолойтой артист залуу нүхэдтөө амжалтануудые хүсэжэ, юрөөлэй үгэнүүдые хэлэнэ.

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай комсомолой эмхиин секретарь, артистка **Нина Токуренова** өөрынгөө коллективэй залуу хүсэн — залуу артистнуудай ажал хүдэлмэри, оролдолго тухай хөөрэнэ. Үнгэрhэн зунай үедэ, үерэй боложо байхада, тус театрай залуушуулай бригада Захааминай аймагай ажахынуудаар ябажа, зүжэгүүдые харуулhан юм. Хэды бороотойшье hаань, ашаанай машинаар, трактораар hууринhаа hуурин хүрэтэр ошожо, зүжэгүүдые табидаг байгаа ха юм.

Залуу артистнуудай зохёохы ажалай талаар ургаха, hайнаар хүмүүжэхэ талаар аха үеын артистнууд туhална, ехэ анхарал хандуулна.

Уран зохёолшодой зүгhөө поэт **Николай Дамдинов** үгэ хэлээ. Түнхэнэй аймагай «Саян» газетын дэргэдэхи, мүн Улаан-Үдын литературна нэгэдэлэй хүдэлмэри тухай хөөрэхэдөө, залуул наhандаа хүн гээшэ ехэ юумэ бүтээжэ үрдидэг гэжэ тэмдэглэбэ.

Удаань культурын министр **П. Нимаев**, залуу композитор **Анатолий Андреев**, оперо болон баледэй театрай артист **Дмитрий Зубенко**, ород драмын театрай артист **Сергей Волгин**, Улаан-Үдын залуу хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэ **Лидия Хомякова** гэгшэд үгэ хэлэнэ.

Һүүлдэнь ВЛКСМ-эй ЦК-гай, ВЛКСМ-эй обкомой Хүндэлэлэй грамотанууд, культурын министерствын дипломуул, Улаан-Үдын предприятинүүдэй гарай бэлэгүүд залуу уран зохёолшод, артист, зураашад, композиторнуудта барюулагдаба.

...Ород драмын театр соо хонгёо дуунууд зэдэлнэ. Литературно-хүгжэмэй, уран зурагай солонуүд удаа дараалан хүдэлжэ, хүнүүдые hонирхуулна. Дуушад, поэдүүд, композиторнууд сценэ дээрэ гарана.

Тиихэдэ театрай фойе соо залуу уран зураашад Александр Даржаев, Батор Зодбоев, Лев Лабок, Булад Энхеев, Валентин Архиповай бүтээлнүүд үлгөөтэй. Тэндэ хүнүүд олон.

Иимэ уулзалгануудай ходо боложо, залуу үетэмнай ажал, хэрэг, түсэбүүд тухай хөөрэлдэхэдөө, ямар hайн бэ! Үгэ хэлэгшэдэй нэгэн иигэжэ хэлээ hэн:

«Зэдэлэг лэ залуу наhанай дуунууд!»

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ДҮЛЭТЭ ЖЭЛНҮҮДЭЙ ДОМОГ

БУРЯАД ХЭБЛЭЛЭЙ ВЫСТАВКЭНЭЭ

Уржадэр үдэрэй 3 сагай дүтэлжэ байхада, А. М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын фойе соо зон олоороо сугларба. Журналистнар, уран зохёолшод, уран зураашад, номой хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд, республикымнай олониитын бусад түлөөлэгшэд — булта буряад хэблэлэй выставкэ харахаяа ерээ бшуу.

Үдэрэй 3 саг. КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь А. А. Бадиев выставкэ нээхэдээ, иигэжэ хэлэбэ:

— Хүндэтэ нүхэд! Мүнөөдэр —ехэ дэмбэрэлтэ үдэр. 50 жэлэй саана декабриин 21-дэ большевик хэблэл бии болгогдожо, «Буряад үнэн» газетын түрүүшын номер гараа hэн. Буряад хэблэлэй табин жэлэй ойн үдэрөөр дашарамдуулан, КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй зүгhөө бүхы журналистнуудые, хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдые, хото, хүдөө ,бэшэгшэдые, уншагшадые халуунаар амаршалнаб. Мүн баhа гүрэн түрын дээдэ шагнал — Ажалай Улаан Тугай ордендо хүртэhэн «Буряад үнэн» газетын хүдэлмэрилэгшэдые амаршалха байнаб. Орденоор шагнаhан тухай Указ манай газетэнүүдэй мүнөөдэрэй номерто тунхаглагдаа.

Буряад хэблэлэй болон «Буряад үнэн» газетын түрүүшын номерой гараhаар 50 жэлэй ойдо зорюулан, хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд, Буряадай журналистнуудай холбоон тусхай выставкэ эмхидхээ. Энэ выставкые мүнөө нээхыемни зүбшөөгыт...

Нүхэр Бадиев библиотекын нэгэ залай үүдэндэ хүндэлэн уягдаhан улаан лентые таhа хайшалба. Хүнүүд юрьелдэн, выставкын зал руу оробо. «Шэнэ байдалhаа эхилээд, «Буряад үнэнэй» мүнөөдэрэй номер хүрэтэр түүхые харуулhан стендүүд хамагай анхарал татаба.

«Буряад үнэн» — 50 жэл» гэhэн ниитэ гаршаг доро эмхидхэгдэhэн выставкэ залай гол hуури эзэлнэ. Хуби бүхэниинь тус тустаа өөрын гаршагтай. Жэшээнь, «Эб найрамдалай, асари ехэ барилгануудай табан жэлнүүд», «СССР-эй арадуудай аха дүү ёhоной хани нүхэсэл», «Коммунизм - аласаймнай ажабайдал». — «Ленин — бидэнэй туг», «Улаан-Үдэ — Буряадай ниислэл», «Иигэжэ газетэ мүндэлдэг» гэхэ мэтэ гаршагууд доро үгтэhэн фото болон элдэб документнүүдhээ буулгагдаhан зурагуудые хүнүүд яаралгүйхэн ябажа харана.

«Манай газетын журналистнууд» гэhэн гаршаг доро «Буряад үнэнэй» редакцида хүдэлhэн нүхэдэй дүрэнүүд. Олонхинь мэдээжэ эрдэмтэд, уран зохёолшод болонхой.

Уран зураашад Ц. Сампилов, Г. Павлов, Ф. Балдаев (ФИБ) гэгшэд баhал «Буряад үнэндэ» хүдэлhэн, олон мянгаад номерыень шэмэглэлсэhэн байха.

Буряад хэлэн дээрэ гарадаг байhан түрүүшын хэблэлэй зүйлнүүдые харуулhан стенд олоной hонирхол татаба. Ахамад үеынхид «Соёлуун хубисхал», «Тэмсэлын шэмэг», «Эрдэм ба шажан» гэhэн журналнуудые hанадаг ёhотой. Тэдэ журналнууд хуушан монгол болон латин үзэгүүдээр барлагдадаг байhан. Түхэл маягаараа үндэhэн аад, удхаараа социалис соёлоо хүгжөөжэ эхилhэн тэрэ үедэ дээрэ нэрлэгдэhэн журналнууд ехэ үүргэ бэелүүлhэн юм аабза. «Эрдэм ба шажан» гэhэн журналай нэрые гадар хуудаhан дээрэнь уран зурааша Ц. Сампилов тон гоёор, өөрсэ янзаар шэмэглэhэн байна. Сахилгаан мэтээр зуралзаhан монгол үзэгүүдээр «Эрдэм», үүлэн хээ мэтэ угалзаар «ба» атиралдан үхэжэ байhан могой дүрсэтэ монгол үзэгөөр «шажан» гээд бэшэhэниинь ямар гүнзэгы удхатай байгаа гээшэб!..

«Буряад хэлэн дээрэ гаража эхилhэн большевик хэблэлэй 50 жэл» гэhэн гаршаг доро элдэб жэлнүүдтэ хэблэгдэhэн ном hудар, журнал, газетэнүүд табигдаа. Мүн Буряадай аймагуудай хэблэлэй хүгжэлтые харуулhан стенд бии.

Буряадай номой хэблэл баhал өөрынгөө выставкэ эмхидхээ. 50 жэлэй хугасаада хэблэгдэhэн номуудые жэрылгэжэ табиха болоо hаа, хаана хүрэхэ бээ? Хэблэгдэдэг номуудай тираж олошороо, нэрэнүүдынь ч олон янзын болоо. Жэшээнь, 1923 ондо 7 янзын ном, 11,5 мянган хэhэгээр гараhан hаа, 1967 ондо 190 ондоо нэрэтэй номууд 761 мянган хэhэгээр хэблэгдэhэн байна.

Һүүлэй үедэ «Байгал» журналай тираж яhала ургаа. Хэрбээ 1955 ондо 8 мянган хэhэг гарадаг байhан hаа, 1972 ондо 20 мянганда хүргэгдэхэ ёhотой. «Байгал» журнал имагтал манай республика дотор тарадаг бэшэ. Оронoймнай 145 томо городой уншагшад тус журнал захижа абадаг. Гадна хилын саанашье «Байгал» журналые захидаг хүнүүд бии. Социалис оронуудта, мүн США, Франци, Англи, Япон, Канада мэтын гүрэнүүдтэ эльгээгдэнэ бшуу. «Байгал» журналай редакциин эмхидхэhэн выставкэ иимэ баримтануудые хэлэжэ үгэнэ.

Бүхы буряад хэблэлэй hайндэр байhан хадань, хэблэлэй бүхы зургаанууд выставкэдэ хабаадаха гэжэ оролдоо. Гэхэ зуура, «Буряадай залуушуул» газетын редакци эгээл хожомдожо, эгээл түлюурханаар выставкэдэ хабаадаа гэхэдэ болохо. Залуушуулай редакци эгээл эдэбхитэйгээр өөрынгөө хэжэ байhан ажалые, хоёр хэлэн дээрэ гарадаг газетын бэелүүлдэг үүргые тобойсо харуулжа шадахаар байhан аад, бираагүй даа. Газетынгээ хуудаhанда табигдадаг хэдэхэн ниитэ гаршагуудhаа, хоёр-гурбан фото-зурагуудhаа бүридэhэн «выставкэ» хараhан хүн залуушуулай газетэ ямар үүргэ бэелүүлдэг бэ, уншагшадтаа ямар нүлөө үзүүлдэг юм, хүдөө бэшэгшэдынь хэр зэргэ эдэбхитэйб гэhэн асуудалнуудта харюу абажа шадахагүй байна. Залуушуулай газетын редакциинхидай үүсхэл, эршэ зориг шэргэшоо гү?!.

50 жэлэй саада тээ Ленинэй партиин аша оролдолгоор большевик хэблэл буряад хэлэн дээрэ мүндэлжэ, Буряад ороной алишье буланда ажаhууhан юрын хүнүүдтэй шэнэ байдал, шэнэ заншал тухай өөрынь түрэл хэлэн дээрэ хөөрэлдэжэ эхилээ hэн. Үргэн ниитэ ажалшан арадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ буряад хэблэлэй бэелүүлhэн үүргэ тон ехэ. Тиимэhээ тус хамтадхагдаhан выставкэ дүлэтэ жэлнүүдэй домог шэнгеэр үзэгдөө hэн.

Ц. ДОНДОГОЙ.

ҮХИБҮҮД

ЭЛҮҮР ЭНХЫН БУЛАН

ЮУНДЭ ХАНЯАНАБ?

Үбэлэй түлэг хүйтэнэй ерэхэ тудам үхибүүдэй, илангаяа ясли, саадта ябадаг үхибүүдэй, ханяаха түргэдэдэг, элдэб арга хүүлэбэшье, тэдэ үбдэхөө түргөөр болёодхидоггүй, үнгэржэ ерэхэдээ нэгэ үбэл хэдэн дахин ханяаха, заримдаа халуурха ушар үзэгдэдэг.

Энэ юун дээрэhээ болоноб?

Мэргэжэлтэдэй шэнжэлhэнэй ёhоор, мүнөө үедэ грипп үбшэ тараадаг гурбан янзын вирус элирүүлэгдэнхэй. Парагрип, аденавирус, риновирус, этеровирус гэхэ мэтэ нэрэтэйнүүд юм тэдэ. Эдээниие тараадаг микробууд агаараар, уhаар, хубсаhа хунараар, аяга табагаар дамжажа, хүнүүдэй хамарай hархяаг, түбэнги, бахалзуур багта үдөөд, хоолой үрбэгэнүүлжэ эхилдэг, ханяада хүргэдэг, бүри hүжэрхэдөө хамшаглуулжа эхилнэ.

Бишыхан үхибүүдэй нюур амап хүйтэндэ түргэн диилдэдэг, амаараа тэдэ ехэнхидээ амилхаяа hанана, хамар соогуурнь гараhан хүйтэн агаар хүсэд дулаасажа үрдингүй бахалзуур, тангалай, түбэнги, мэнгээрhэн хоолой хүрэтэрнь ошоод hалхи татуулна, тиигээд хүүгэд «хусажа», хамараа бүтэжэ, нюhатажа эхилдэг. Энээхэн үедэнь дурсагдаhан ханяада хамшагай, гриппэй вирусүүд халдажа, бүри hүжэрөөдэг байна.

Хүүгэдэй иигэжэ үбдэхэдэ заабол врачта хандаха ёhотой. Юундэб гэхэдэ, ханяадан элдэбын вирусүүдhээ эхилhэн байжа болохо юм. Тиимэhээ тэдэ ондо ондоо шэнжэтэй байдаг. Энээниинь зүб элирүүлжэ, тааарха арга эхилхэ шухала байна.

Үхибүүдэйнгээ ханяажа, хамшаглажа эхилхэдэ түрэлхид юу хэхэ ёhотойб?

Түбхын түрүүн ясли, саадhаань байлгажа, гэртээ хэбтүүлхэ хэрэгтэй, ехээр гүйлгөө hаа муу, тиигээд врачые гэртээ дуудаха ёhотой. Эдэ ханяадануудые тараадаг вирусүүд дэлгэрхэдээ, хүндэ халдахадаа угаа түргэн байна. Тиигэжэ тэрэниие бэшэ хүүгэдhээ амяарлаха хэрэгтэй, харууhалhан хүниинь амаа боохо ёhотой. Гадна нойтон аршуулаар гэр соохи бараагаа, шалаяа аршажа байха, тооhо үрхиргэхэгүй, хубсаhа хунараа гүбихэ хэрэгтэй. Гадна хирэ-хирэ болоод сонхоёо нээжэ, гэртээ сэбэр агаар оруулжа байгаа hаа hайн, мүн үбшэлhэн үхибүүнэйнгээ эдеэлдэг амhартыень амяарлажа, уhанда бусалгажа байха тон шухала. Дүрбэн дабхар марляар амаа боохо, тиигээд 2 час болоhонойл hүүлдэ тэрэнээ угааха хэрэгтэй.

Тэрэнhээ гадна, хүүгэдэйнгээ ханяада хамшагта диилдэхэгүйн тула багаhаань шэрхеэр hургаха гээшэ тон шухала гэжэ hанагдана. Жэшээнь, врачнарай шэнжэлхэдэ иимэ ханяада абаhан үхибүүдэй шэрхинүүдынь бэлээр эдэгээдхидэг, үгышье hаа үбдэнгүй гаралсашаха, харин бөөмэйлүүлhэн, hула бэетэй, тулюурнуудынь хүндөөр үбдэдэг, үнгэржэ ерэхэдээ уушхаяа хадхаляатадаг байна.

Үхибүүдые шэрхеэр hургахын тула багаhаань хүйтэндэ дадхаaха хэрэгтэй. Үдэр бүри 3—5 минутын туршада шараа нюсэгөөр байлгахада, hүүлээрнь 32—33 градусай бүлеэн уhанда норгоhон аршуулаар бэеынь үрэхэдэ hайн. Харин томохон боложо эхилхэдэнь үглөөгүүр бүри самсагүйгөөр, бүхы сээжэтэйнь норгон, нюурынь угаалгажа, хүйтэн уhанда норгоhон полотенцеэр аршуулжа hургахада туhатай гээшэ. Үглөөгүүр бодохотойнь адли сонхыенгоо онгоошхо нээгээд, физзарядка хүүлэхэ хэрэгтэй. Үглөө бүри хэгдэдэг физзарядкые хүүгэдэй 4—5 hаратайhaa эхилхэдэ болохо юм, тиихэдээ бэедэнь, шадалдань тааруулха шухала. Гадна hайнаар, элдэб витаминуудаар элбэг хоол эдюулхэ гээшые түрэлхид мэдэхэ юм ааб даа.

Л. ЧЕРНЯКОВА.

Улаан-Удын хүүгэдэй 2-дохи больницын врач.

Бүхэсоюзна хоёр жэлэй аяншалгын «Пионерскэ тугаараа алхамаа жэгдэлэгты» гэhэн шэглэлээр Олег Кошевойн нэрэмжэтэ Комсомольско дунда hургуулиин пионернүүдэй дружина амжалтатай ябана.

Тэдэнэр өөhэдынгөө эмхиин түүхэ, hайн hайхан заншал болон дружинынгаа бүхы үеын ажал хэрэгүүдые шэнжэлэн үзэжэ байдаг. Дружинын «Бэдэрэлгэ», «Баатарнуудай харгыгаар» гэhэн звенонууд жэлhээ жэлдэ горитой хүдэлмэри хэнэ.

Пионернүүдэй шэнжэлхэ юумэн олон даа. Комсомольское hууринда аймаг соогоо эгээл түрүүлэн М. В. Фрунзиин нэрэмжэтэ пионернүүдэй отряд эмхидхэгдэhэн. Мүнөө нютагтаа хүндэтэй

ТҮҮХЭЕЭ ШЭНЖЭЛНЭ

К. Бекишева, А. Таушканова, Д. Белоусова, Г. Туголуков болон бусад тэрэ отрядай пионернүүдэй зэргэдэ ябаhан юм.

Пионерскэ организациин бии болоhоор 50 жэлэй ой хүрэтэр аймагай түрүүшын пионернүүдтэй уулзалга тэндэ үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Ехэ hайндэрөө пионернүүд эрхим hуралсалаар, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаадалгаар угтаха юм.

В. БАЙБОРОДИН.

Ярууна.

Хэжэнгэhээ мэдээсэнэ

ШЭНЭ КРУЖОК ЭМХИДХЭГДЭБЭ

Аймагай түбэй соёлой байшанда драмкружок эмхидхэгдэбэ. Тэрэниие тусхай мэргэжэлтэд хүтэлбэрилнэ.

Кружогто мүнөө үень 15 хүн хабаадана. Тэдэнэр Б. Барадин Д. Намжилон хоёрой «Жэгдэн» гэжэ бишыхан зүжэг бэлдэжэ эхилбэ. Хабартаа үнгэрдэг уран hайханай наада харалгын үедэ түрүүшынгээ зүжэгтэй нютагаархинаа танилсуулха хүсэлтэй байна.

Зүжэгэй гол рольнуудта Степан Баяндуев, Светлана Раднаева, Самбу Жамбалов гэгшэд наадаха юм.

***

ЭЭЛЖЭЭТЭ ЧЕТВЕРГ

Долоон хоног соогоо нэгэ дахин — четвергын үдэр соёлшод Хэжэнгын совхозой отделенинүүдэй гүүртэ, отарануудаар концерт табижа, лекци уншажа ябадаг заншалтай болонхой.

Ээлжээтэ четвергын үдэр тэдэнэрэй аяншалга амжалтатай үнгэрбэ.

Д. ТУДУПОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: СССР-эй ДОСААФ-ай VII съездэ эльгээhэн КПСС-эй ЦК-гай амаршалга. Областной партийна эдэбхитэдэй суглаанhaa. Нютаг нютагай hонинууд. БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Үйлэдбэриин хүтэлбэрилэгшэд паартын саана». — Л. Левченкын корреспонденци. «Бүгэдэ арадай зэргэдэ»—Д. Буянтуевай статья.

Гурбадахи хуудаhанда: «Далай дээрэхи табан жэлэй миллинүүд» — хөөрэлдөөн. «Үнинэй пропагандист»—В. Затеевэй корреспонденци. Хилын саанаhaa.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Орон доторхи ба республикын hүүлэй hонинууд.

СЭ ЭНХИР КРАН

МОСКВА. 14.30 — Һүүлэй hонинууд. 14.35 — «Орлёнок» телестудиин концертнэ залhaа. 15.15— Мультфильм 15.35 — Олон түмэнэй ленинскэ университет. 16.05— «День за днём» телеспектакль. 17.05— «Песня зимы» — концерт. 17.50 — Кинопанорама. 19.35 — Һүүлэй hонинууд. 19.50 —«Красный дипломат» — телевизионно уран hайханай фильм. (хоёрдохи сери).

УЛААН-ҮДЭ. 21.00 — Теленорама. 21.20 — «Сэлэнгэ» тележурнал (буряад хэлэн дээрэ).

МОСКВ. 22.30 — Олон түмэнэй ленинскэ университет 23.00 — телевизионно фильм.

ХИЛЫН Саанаhaa

РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

Посольствын мэдүүлгэ

БЕРЛИН. (ТАСС). ГДР-эй правительствын, ФРГ-гэй правительствын хоорондохи хэлсээндэ, мүн ГДР-эй правительствын ба Баруун Берлинэй сенадай хоорондохи хэлсээнүүдтэ гар табигдаhантай дашарамдуулан, ГДР-тэхи СССР-эй посольство иимэ мэдүүлгэ тунхаглахаар этигэмжэлэгдэhэн байна:

«1971 оной сентябриин 3-най дүрбэн талын хэлсээнhээ уламжалан, немец эрхэ түлөөлэлгэтэ засагуудай хоорондо хэлсээнүүдэй баталагдаhанда хананги байhанаа Советскэ Союзай правительство элирхэйлэн мэдүүлнэ. Дүрбэн гүрэнэй — СССР-эй, США-гай, Франциин ба Англиин үгээ ойлголсон бэлдэhэн түгэсхэлэй протоколдо гар табилгын болзор хожом тодорхойлогдохо».

„Нервын дайн"

ДЕЛИ. (ТАСС). США-гай долоодохи флодой корабльнуудай Бенгальска булан худар эльгээгдэhые Индиин бэеэ даанхай байдалда эсэргүү шэглүүлэгдэhэн «нервын дайн гээшэ» гэжэ Индиин оборонын министр Джагдживан Рам сэгнэбэ.

Делидэ зарлагдаhан олоной митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Инди ямаршье хашалта, заналтаhаа айхагүй гэжэ министр онсолон тэмдэглээ.

Европодо аюулгүй байдал, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрэмдал хангахын түлөө

ОСЛО. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй тусхай комиссиин үргэн сесси Осло хотодо декабриин 18—19-дэ болоhон байна. Тэрэнэй хүдэлмэридэ Европын 18 ороной мэдээжэ парламентаринар, политическэ ба ниитын ажал ябуулагшад хабаадаа. Эдэнэр Европодохи мүнөөнэй политическэ байдалые, эндэ аюулгүй байдал, бата бэхи эб найрамдал хангахын тула зүблөө зарлалгада олониитын дүүргэхэ үүргые зүбшэн хэлсээ.

Европын оронуудай бүхы правительствануудта хандаhан бэшэгэй текст заседани дээрэ нэгэн hаналтайгаар баталагдаба. Тиимэ зүблөө 1972 ондо зарлахын тула түгэс бэлэдхэл энэ дары хэжэ эхилхыень правительствануудые уряална.

Генеральна Ассамблейн эриптэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Араб газар нютагуудые эзэмдэн үбэршэлхэ политикаяа болюулха, гэр байрануудые hандаргахаяа, бүхэли hуурин тосхонуудые үгы хэхээ болихо, тэрэшэлэн хиналтада абтаhан, саг зуура баригдаhан хүнүүдтэ хэрзэгы шэрүүнээр хандадаг ябадал болюулха гэhэн эрилтэ ООН-ой Генеральна Ассамблейн зүгhөө Израилиин урда табигдана. ООН-ой тусхай комитедэй элидхэлэй ёhоор зохихо шиидхэбэри абтаhан байна. Эзэмдэгдэhэн нютагуудай араб зониие зорюута үгы хэхэ, тэндэхи газар дайдые өөртөө үлөөхэ ба үбэршэлхэ зорилгоор тэдэ нютагуудта еврейнүүдые нүүлгэн нютагжуулха гэhэн Израилиин политика тэрэ шиидхэбэри дотор элишэлэгдэнэ.

«ЖЭГТЭЙГЭЭР ТУДАЛДАhАН ХАРАА БОДОЛ»

БУДАПЕШТ. (ТАСС). «Хитад» гэhэн гаршагай саана hууhан хүнэй хододоо США-гай түлөөлэгшэдэд адляар дуугаа үгэхыень ООН-ой Генеральна Ассамблейн зал соо 26 жэлэй туршада хаража болохо байhан юм гэжэ «Непсабадшаг» газетэ бэшэнэ.

КНР-эй делегаци мүнөө ООН-дохи өөрынгөө hуурине эзэлбэ. Теэд Хитадай делегадуул үнгэрhэн неделиин турша соо баhал ухаан hанаанда орохоор бэшэ жэгтэй юумэ харуулаа: США КНР хоёр дуугаа үгэлгын үеэр олонхи ушарта аб алли хараа бодол баримталдаг байба. Жэшээлхэдэ, Инди-Пакистан хоёрой хоорондын хёморооe ООН-до зүбшэн хэлсэлгын үедэ эдэнэй хараа бодол баhал тудалдаа. Энэнь тушаан болоhон ушар бэшэ байха гэжэ буржуазна политическэ шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ гээд «Непсабадшаг» бэшэнэ.

Пекинэй түлөөлэгшэд СССР-тэ эсэргүү хорото хардалга хэхын тула ООН-ой трибуные хэрэглэнэ гэжэ тус газетэ саашадаа бэшэнэ. Энэ политикань социалис оронуудай, тэрэ тоодо Венгриин Арадай Республикын зүгhөө, мүн Совет орондо харша хараа бодол империализмда, хүйтэн дайнай ба эзэрхэг түримхэй хүсэнүүдтэ туhална гэжэ ойлгоhон түрүү үзэл бодолтой бүхы хүнүүдэй зүгhөө эрид шанга харюу сохилтоор угтагдана.

Вьетнамда туhалха фонд

БЕРЛИН. (ТАСС). Немецэй (ГДР) Наукануудай академиин президент Г. Кларе Вьетнамай арад зонтой ГДР-эй hаналаа нэгэдэн талархалгын комитедтэ 170 мянган маркын чек дамжуулба. Энэ мүнгэн Ханойн больницын дэргэдэхи ортопедическэ түбэй барилгада гаргашалагдаха юм.

ГДР-эй эрдэмтэд тэмсэжэ байгаа вьетнам арадтай hаналаа нэгэдэн талархалгын үргэн хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсан, hүүлэй табан жэлэй турша соо Вьетнамда туhалха фондодо 1 миллион үлүүтэй марк оруулаа.

Радиогоор үгэ хэлэбэ

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). Пакистанай шэнэ президент Зульфикар Али Бхутто нацида хандан, радиогоор үгэ хэлэхэдээ, «Мүнөө оромнай өөрынгөө түүхэдэхи эгээн түгшүүрилтэй үеые үзэжэ байна» гэбэ.

«Аргатай боломсоорнь» орон доторхи сэрэгэй байдал болюулха, «демократи hэргээхэб» гэжэ З. А. Бхутто найдуулна.

Пакистандахи томилолгонууд

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). Пакистанай радиогой дамжуулhанай ёhоор, Пакистанай президент З. А. Бхутто баруунай үзэлтэй партинуудай бүлэглэлэй ударидагша Нурул Амин гэгшые — Пакистанай вице-президентээр, генерал Гуль Хасаниие—зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ахамад командалагшаар томилбо.

ПАКИСТАНАЙ ПРЕЗИДЕНТ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). Пакистанай шэнэ президент З. А. Бхутто пресс-конференци үнгэргөө. Тиихэдээ Пакистан «өөрынгөө түүхэдэхи эгээн түбэг бэрхэшээлтэй байдалые үзэжэ байна» гэжэ онсолон тэмдэглээ. Энэ ушаралай бүхы харюусалгые Яхья Ханда тохобо. «Орон доторхи хэсүү байдал юун дээрэhээ тохёолдооб гэхэдэ, Яхья ханай хуули засагаархид хэдэ хэдэн алдуунуудые гаргаhан байгаа» гэжэ Бхутто батална.

Хуурай газарай сэрэгүүдэй командалагша Хамид Ханиие, генерал Яхья Ханай хоёр советнигые, үшөө табан генералые армиhаа энэ дары гаргаха тухай захиралта үгөөб гэжэ президент мэдээсээ.

З. А. Бхутто Зүүн Пакистанда хабаатай асуудалаар өөрынгөө хараа бодол тодорхойлхо зуураа, иигэжэ ойлгохоор хэлэбэ: би, минии толгойлдог хуули засаг. Яхья Хан шэнгеэр, Бангла дешэй бэеэ даалтые буруушаана. Бангла дешэй арад зоной өөhэдынгөө байдал өөhэдөө тодорхойлхо эрхые арсан, тэрэ иигэжэ мэдүүлбэ: Зүүн Пакистан — Пакистанай таhаршагүй хубинь юм, Пакистанай мэдэлдэ үлэхэ ёhотой. Зүүн Пакистанай түлөө тэмсэхэ харюугаа абаха. Саг зуурын баhамжалгын харюугүйгөөр үлэхэгүйнь тула оролдохо байхабди» гэбэ.

Баруун Пакистанай түрмэдэ hууhан, Арадай лигиин ударидагша Муджибура Рахман тухай хэлэхэдээ, тэдэ «амиды» гэжэ мэдээсээд лэ хизаарлаба. Рахманай саашанхи хуби заяан тухай асуудалда эли тодо харюу үгэхэеэ З. А. Бхутто арсаа.

«Урбалта хээ гэжэ гэмнэгдэгшэдhээ» бэшэниие, политическэ хэрэгээр хаагдаhан хүнүүдые сүлөөлхэб гэжэ Бхутто найдуулба. Гэхэ зуура. Муджибура Рахманай хүтэлбэрилдэг, хоригдоод байhан Арадай лигиин гэшүүдэй олонхинь тиимэл гэмнэлгээр баригдажа хаагдаhан байха юм.

Хэлсээн түйлаглабашье, зүришэлдөөнүүд үлэнхэй

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Капиталис дэлхэйн валютын-мүнгэнэй талаар мүнөө тохёолдоод байhан түбэг бэрхэшээлнүүдые зайсуулха арга мүр бэдэрхэ зорилгоор баруун тээхи 10 гол ороной финансын министрнүүд хоёр үдэрэй турша соо тон нюуса оршон байдалда хэлсээнүүдые хэжэ дүүргээ. США-гай, худалдаа наймаанай талаар тэрээнтэй нүхэсэдэг юhэн гүрэнэй финансын министрнүүд шанга дискусси хэhэнэй үндэhөөр американ долларые 7,89 процентээр девальвацида оруулха гэжэ ойлгэлсоhон байна. Энэнь — 1933 онhоо хойшо долларто хэгдэhэн түрүүшын девальваци болоно.

Зүблөөнэй дүүрэhэнэй hүүлээр ФРГ-гэй ажахын ба финансын министр К. Шиллер зарим оронуудай валютын курсын хубилhан тухай корреспондентнүүдтэ мэдээсэбэ. Жэшээлэн хэлэбэл, Баруун Германиин марк — 4,61 процентээр, Японой иен — 16,88 процентын девальвацида орохонь. Швейцариин франк, Бельгиин франк ба бусад хэдэн валютанууд мүн лэ хубилгагдаха. Франциин франк, Англиин фунт стерлинг лэ хубилхагүй байна.

Уругвайн национальна конгресс

МОНТЕВИДЕО. (ТАСС). Уругвайн түрүү хараа бодолто партинуудай, эмхинүүдэй нэгэдэhэн үргэн фронтын түрүүшын национальна конгресс эндэ зарлагдаа. Тэрээндэ хабаадагшад 10 hарын турша соо фронтын хэhэн хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд, ноябриин 28-да болоошо бүгэдэ ниитын hунгалтын үедэ тэрэнэй түйлаhан амжалтанууд тухай зүбшэн хэлсээ. Энэ фронт ороной политическэ ажабайдалда шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ ёhотой байhанаа hунгалтын үедэ элирхэйлэн харуулаа.

Тус фронтые арад зонhоо таhалха, тэрэнэй зэргэдэ hаналай алгасал гаргаха гэжэ һэдэдэг хархис этэгээдүүдэй зүгhөө фронтдо эсэргүү ябуулгануудай хэгдэжэ байhан оршон байдалда эмхидэл нэгэдэлээ улам бэхижүүлхэ шухала гэжэ конгрессэй резолюци дотор тэмдэглэгдэнэ.

Хаалга, зобоолгодо эсэс табиха

ЛОНДОН. (ТАСС). Хойто Ирландидахи гражданинуудай эрхэ хамгаалха ассоциаци Ольстерой асуудалые эбэй гуримаар шиидхэхэ хүсэлэнгүй байhанайнь түлөө Англиин правительствые гэмнэнэ. Лондоной баримталдаг, хүсэ хэрэглэлгын политика Хойто Ирландидахи зүришэлдөөн хёмороонoй бодото шалтагаан болоно гэжэ ассоциациин мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Туршалгань амжалтатайгаар үнгэрбэ

ПАРИЖ. (ТАСС). «Хүн 500 метр гүнзэгыдэ хүдэлмэрилжэ шадаха», — гэжэ Марсельдэ hаяхан хэгдэжэ дүүрэhэн туршалгын хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн мэдүүлбэ.

Иимэ туршалга далайн шэнжэлгэнүүдые хэдэг Марсельдэхи түбтэ декабриин 6-да эхилhэн байгаа. Туршалга хэhэн хоёр хүн — Робер Горе, Ив Омер гэгшэд 6 атмосферын дарасатай кессонно камера соо нэгэ үдэр байгаа, энэнь 50 метрэй гүнзэгытэй тэн юм. Удаа тээнь кессонно дотор «кислородно-гелиин атмосфера» бии болгогдоо. Туршалгашад 14 часай турша соо 400 метр гүнзэгыдэ «бууhан байна». Р. Горе, Ив Омер удаа тээнь 500 метрэй «гүнзэгыдэ» туршалга хээ. Тэндэ 24 часай туршада медико-биологическа шэнжэлгэнүүдые хэhэн байна.

США-ГАЙ ПРЕЗИДЕНТЫН ЗАХИРАЛТА

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-да асарагдаhан гадаадын эд товарнуудта таможеной 10 процентын алба гайе нэмэжэ тохолгые болюулха тухай прокламацида гар табяаб гэжэ США-гай президент Р. Никсон Гамильтондо (Бирмудска олтирогууд) соносхоо.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 82-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36. 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров —67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-01661. Заказ № 1140.